

Vasaitis, Jonas 1 10 6 1406 So. 57th Ave. CHICAGO 50, ILL.

TRUMAN: SULAIKYTI SSSR INVAZIJA PACIFIKE

NEPRIKLAUSOMOJE LIETUVOJE DABAR BŪTŲ APIE 4 MILIJONAI GYVENTOJŲ

O ŠIŲ METŲ PRADŽIOJE BUVO TIK 2.7 MILIJONAI

(ELTA) "Eltos Informacijose" ir užsienio lietuvių spaudoje jau ne kartą buvo nagrinėti klausimai, susiję su Lietuvos gyventojų surašinėjimo duomenimis ir nepaprastu mūsų gyventojų skaičiaus sumažėjimu dviejų Lietuvos okupacijų pasakoje. Čia pateikiama papildymų.

Prof. Žerdancevo Sovietų ekonominės geografijos vadovyje, išleistame 1954 m. Maskvoje, nurodoma, kad 1954 m. Lietuvoje buvo gyventojų: Lietuvių 2,300,000 85 % Rusų 290,000 10,7% Lenkų 80,000 3 % Gudų 22,000 0,8% Žydų, latvių ir kt. 13,000 0,5%

Iš viso 2,705,000 100% (PLZ. 1956)

Šių metų pradžioje praves-tas visuotinis Sovietų Sąjungos gyventojų surašymas rodė, kad Sovietų administruojamoje Lietuvos teritorijoje — LTSR — tėra tik 2,713,000 gyventojų. Tuo būdu nuo 1954 iki 1959 m. Lietuvos gyventojų skaičius padidėjo tik 8,000 žmonių. Nepriklausomos Lietuvos laikais natūralus gyventojų prieauglis buvo 1,000-čiu gyventojų 10,5 arba 1% į metus. Tačiau, imant ilgesnį laiką tarpą, tas prieauglis būdavo žymiai didesnis. Taip pavyzdžiui: 1923 m. Lietuvoje, be Klaipėdos krašto, buvo 2,028,970 gyventojų, o po 16 metų, t. y. 1940 m. pradžioje tame pačiame plote jau buvo 2,442,770 žmonių. Vadinas, per tą laiką gyventojų padaugėjo daugiau, kaip 20%. Reikia atsiminti, kad pirmaisiais nepriklausomo gyvenimo metais iš Lietuvos buvo emigracija į Pietų Amerikos kraštus, ypač Braziliją, Argentiją, Urugvajų ir kt. Nekuriais metais emigravo net po keliolika tūkstančių. Tad faktinai prieauglis buvo aiškiai didesnis, nei 1% į metus.

Paėmę pagrindus prof. Žerdancevo paduotą Lietuvos gyventojų skaičių ir tetriskaitę 1% metinio prieauglio, gausime, kad 1959 m. Lietuvoje turėjo būti ne 2,713,000, bet 2,843,000 gyventojų. Mažome, kad tik 5 metų bėgyje susidarė 130,000 gyventojų skaičių papildyti. Tačiau kur gi dingę 130,000 Lietuvos gyventojų? Juk prof. Žerdancevas savo duomenų iš pirmo ne išlaužė. Jis turėjo juos paimti iš kurių patikimų šaltinių.

Toks didelis gyventojų trūkumas jokių būdų negali būti išaiškintas vien prieauglio sumažėjimu. Dėl skurdo ir netikro rytojaus gyventojų prieauglio sumažėjimas yra galimas, tik žinoma, ne tokiu katastrofingu mastu. Jeigu žvilgtersime atgal, gausime dar liūdną vaizdą. 1940 m. Lietuvoje 62,378 kv. km. plote buvo apie 3,030,000 gyventojų. Vokiečių okupacijos metu statistika rodo, kad tada Lietuvos teritorijoj 67,199 kv. km. plote buvo likę tik 2,789,587 gyventojų. Šis skaičius leidžia lengvai patikrinti, paėmus 1940 m. gyventojų skaičių, iš jo atmetant 52,600 repatrijavusių į Vokietiją, 34,000 bolševikų išžudytų ir deportuotų, 220,000 vokiečių išžudytų žydų ir padarius eilę kitų korektyvų

ryšium su gyventojų žudymu, teritorijos pasikeitimu, natūraliu gyventojų prieaugliu ir kt. Vadinas, tiek 1940 m., tiek 1942 m. duomenys yra gana tikslūs. Savo statistikoje vokiečiai žydų jau nebenurodė. Jie, matyt, buvo laikomi nebenurodytais, nors tuo laiku dar nebuvo visi išžudyti.

1942 m. gyventojų skaičių sumažinę iš Lietuvos pasitraukusiais apie 80,000 gyventojų, atmetę 83,000 asmenų dėl teritorijos ploto sumažėjimo ir atsižvelgę į natūralų prieauglį, gausime, kad 1944 m. bolševikams antrą kartą okupuojant Lietuvą, dabartinėse jos ribose turėjo būti ne mažiau, kaip 2,684,000 gyventojų. Priskaitant 1% natūralaus metinio prieauglio, 1954 m. Lietuvoje turėjo būti bent 2,965,000 gyventojų. Iš prof. Žerdancevo statistikos matome, kad 1954 m. Lietuvoje buvo 290,000 rusų. Tuo tarpu 1940 m. statistika rodo, kad tada Lietuvoje rusų buvo tik apie 66,000, o 1942 m. jų būta 85,000 (turbūt dėl teritorijos pasikeitimo). Kaip betikrintume, vistiek iki 1954 m. į Lietuvą buvo prigrūžę per 200,000 rusų. Šioji aplinkybė pasako, kad 1954 m. Lietuvoje buvo 460,000 vietinių gyventojų mažiau, negu jų tuo laiku turėjo būti.

Atlikdami labai atsargius tolimesnius skaičiavimus, vis dėlto mes gauname, kad šių metų pradžioje dabartinėse LTSR ribose turėjo būti ne 2,713,000 gyventojų, bet mažų-mažiausia 3,086,000 vietinių gyventojų. Jeigu ir leisti, kad rusų skaičius Lietuvoje nuo 1954 m. nėra padidėjęs, kas neįtikima, tai vistiek mes gauname, kad dabar Lietuvoj yra 573,000 gyventojų nedateklūs.

Tiesa, reikia nepamiršti, kad iš Lietuvos tam tikras skaičius lenkų repatrijavę į Lenkiją. Jų tarpe galėjo būti ir kiek lietuvių, kurie gal būt tikėjosi tuo keliu atsидurti laisvėje. Bet tie skaičiai yra toli nuo mūsų paduoto nedatekliaus. Vadinas, tik maža tremtųjų dalis yra sugrįžusi. Kitų likimas mums nėra žinomas: Kiek jų yra tremtų ir kiek jau žuvo?

Normalioms sąlygoms esant nepriklausomos Lietuvos gyventojų skaičius šiais metais būtų pasiekęs 4 milijonus. Naciams savo imperialistinių tikslų, o bolševikams net ir viso pasaulio užvaldymo siekiant, Lietuva buvo tremiama, o jos nekalti gyventojai žudomi, kalinami, kankinami ir tremiami. Šitas mūsų dviejų didžiųjų kaimynų siautėjimas iki šiol pareikalavo iš mūsų tautos apie 1,290,000 nuostolio žmonėmis ir milijoniškų materialinių nuostolių.

Anglijos ministeris pirminkas Macmillan, pradėdamas kelionę po Britų bendruomenės šalis nuo Ganos Afrikoj, buvo gana šaltai priimtas. Ganos premjeras Nkrumah pasakė, kad Afrikos šalis kurs savo tautų bendruomenę ir dėl šio tikslo aukos savo iškovotą suverenumą.

Buv. Amerikos prezidento Franklino Delano Roosevelto paminklas Oslo mieste, Norvegijoje, buvo apterliotas antisemitizmo šūkiais. Baltais dažais iššepelotas sakinyvų norvegų kalba: "Potsdamo Joediak Landhandler", reiškia "Potsdamo žydų perkupčius."

PRANCŪZIJA RUOŠIASI SPROGDINTI SAHARŲ PIRMAJĄ ATOMINĘ BOMBĄ

UŽSIENIO LEKTUVAI TURI GAUTI LEIDIMĄ 12 VALANDŲ PRIEŠ SKRENDANT PER DYKUMĄ ŠIAURINĖJE AFRIKOJE

PARYŽIUS. — Prancūzijos aviacijos ministerija paragino viso pasaulio prekybinių linijų lėktuvus susitarti su ja kiekvieną kartą 12 valandų prieš išskrendant lėktuvui, kokiam aukšty ir kokių kursu skristi, jei skrendama per Saharos dykumą.

Nors datos ir neskelbia, bet ir taip yra aišku, kad Prancūzija ruošiasi dykumoje išsprogdinti pirmąją atominę bombą ir tuo keliu įeiti į tikrai didžiųjų valstybių tarpą, į vadinamąją atominių klubą, kurio nariai yra tik Amerika, Sovietų Sąjunga ir Anglija.

Už mėnesio, kito Prancūzų laikraščiai savo aviacijos ministerijos patvarkymą skelbia didžiausiomis raidėmis kaip rodyimą, kad jų mokslininkai yra baigę gaminti bombą ir bereikia ją išbandyti.

Jei ne vasarį, tai kovo mėnesio pradžioj prancūzai tikrai bus išbandę savo bombą, ir De Gaulle, susitikęs kiek vėliau su Nikita Chruščevu, galės kalbėtis, kaip lygus su lygiu. Panašiai De Gaulle po to jausis ir visų keturių didžiųjų vyriausybų vadų konferencijoj, kuri prasidės gegužės 16 dieną Paryžiuje.

Bomba gana maža

Kai kurie laikraščiai rašo, kad jiems yra žinoma ir tai, jog pirmoji prancūzų atominė bomba bus tik 20,000 tonų TNT galin-gumo, porą kartų stipresnė už Amerikos bombas, panaudotas prieš Japoniją 1945 metais.

Amerika, Anglija ir Sovietų Sąjunga yra išsprogdinusios vandenilines bombas, kurių galin-gumas buvo lyginamas 5-15 milijonų TNT tonų.

Norint, kad ir šį palyginti mažą bombą duotų dar mažiau radioaktyvių liekanų, ji bus paleista iš lėktuvo 1 mylios aukšty. Vieta, kurios dabar turės dabotis prancūzų ir užsienio lėktuvai, yra pietų vakarų Saharaj, aplink Reganne, ir apima 1,000 kv. mylių plotą.

Apsivogę Sovietų diplomato žmona

Pasikišo po apsiaustu gabalą mėsos už \$2.56 WASHINGTONAS, D. C. —

Vienos maisto kratuvės sekliai pastebėjo, kaip viena moterėlė pasikišo po apsiaustu gabalą mėsos ir praėjo pro kasininkę, neužsimokėjęs už pasiimtą prekę.

Moterį sulaikė, pasirodė, kad tai stambi diplomatinė žuvis — didžiosios Rusijos laivyno attachės pavduotojo žmona Galina Glinsky.

Buvo painformuotas valstybės departamentas, o per jį SS-SR ambasada. Atskubėjęs ambasados antrasis sekretorius Viktor Osipov patvirtino, kad ji yra diplomatinio imuniteto apsaugota nuo arešto. Anot jo, visa tai buvo nesupratimas, provokacija pakenkti tarybinio diplomato žmonai. Kadangi kratuvės savininkai atsisakė bylą kelti, vagystė buvo taip patylomis ir likviduota.

Arabai susirūpino antisemitizmu

Išsišokimai stiprina Izraelį KAIRAS. — Vokietijoj, aiškiantis, kas organizuoja svastikų ir antisemitinių šūkių teplojama, buvo nukreiptas dėmesys į komunistus, kadangi jie turi didžiausios politinės naudos iš demokratines Vokietijos diskreditavimo.

Arabai, išsišokimo, kad iš šio triukšmo daugiausia naudos turi Izraelis, atseit, jo agentai yra svastikų ir "Juden raus" teplojtojai. Tuo reikalu Arabų Lygos gen. sekretorius Abdul Chalek Hassouna posėdžiavo su Jungtinės Arabų Respublikos užs. reikalų ministru Dr. Mahamoud Fawzi.

Arabams antisemitizmo banga nepatinka ne dėlto, kad jie užjaustų žydus, bet dėlto, kad jie mano, jog iš to turės didelės naudos Izraelis: Vakarų pasaulis reiškia jam simpatijas, Amerikoj ir Europoj bus sudėta dar didesnės sumos pinigų paremti žydų emigraciją į Izraelį. Kairo spauda taip ir rašo, jog svastikos ir kiti antižydiški ženklai yra darbas Izraelio agentų, norint sukelti Izraeliui daugiau simpatijų ir daugiau lėšų.

Dalis susprogusio ir nukritusio National Airlines DC-68 lėktuvo, kuriame žuvo 34 žmonės. Lėktuvas skrido iš New Yorko į Miami, Fla. Nelaimė įvyko prie Bolivijos, N. C. Lėktuvo priekinės dalies lauzė matomas piloto kapt. Dale Southhard kūnas.

EKSPREZIDENTAS LIEPIA NELEISTI ŠAUDYTI RAKETŲ AMERIKOS PANOSĖJ

KREMLIAUS PASIKĖSINIMAS Į RAMŲJ VANDENYNĄ ESĄS NESUDERINAMAS SU TARPTAUTINIŲ PROTOKOLŲ

PHONEX, Ariz. — Amerikos vyriausybei tylinč kaip žeme pardavus, o spaudai laukiant kokių tai naujų Sovietų raketinių stebuklų, pasigirdo buvusio prezidento Trumano įspėjimas, kad Jungtinės Valstybės privalo panaudoti bet kokias priemones išardyti Kremliaus raketų laidymo planus Amerikos panosėj.

JAR pradėjo Asuano užtvankos statybą

Tai bus laisvės paminklas, pasakė prezidentas Nasser

ASUANAS, Egiptas. — Šeštadienį Jungtinės Arabų Respublikos prezidentas Nasseris, paspausdamas mlygtuką, susprogdino milžinišką uolą prie Nilo paupio, kur pradėdama statyti Asuano (Aswan) užtvanka.

Statybos atidarymo iškilmėse dalyvavo tūkstančiai džiūgančių egiptiečių. Tarp didžiųjų užsienio svečių buvo Maroko karalius Mahometas V ir SSSR elektros jėgainių ministris Novikov.

Egiptui padeda Sovietai

Asuano užtvankos statyba buvo planuojama kartu su angliais ir amerikiečiais. Kai Amerika 1956 m. staiga atsisakė duoto pažado finansuoti statybą, Nasseris kreipėsi pagalbos į Chruščevą ir jį gavo. Sovietų valdžia davė \$100 mil. paskolos ir savo technikų, inžinierių paruošti statybos projektus ir jiems vadovauti.

Gautoji Kremliaus paskola yra tačiau lašas jūroje, turint galvoj, kad statyba atsieis \$1.3 bil. Nasseris tikisi gauti ir daugiau pinigų. Gal būt, kad ir Amerika bei kitos Vakarų šalys pakeis savo nusistatymą. Pirmas ženklas buvo — Pasaulio banko nutarimas gruodžio mėnesį suteikti \$56 mil. paskolos Suez kanalo pagilimui ir praplėtimui.

Prez. Nasseris pasakė, kad jie pradeda Asuano užtvankos statybą be keršto jausmų toms šalims, kurios pirma žadėjo statybą remti, o paskui duotus pažadus sulaužė. Užtvanka būsianti didžiausias laisvės paminklas.

Reicho partija eina hitlerininkų pėdom

Reikalauja amerikiečiams kraustyti iš Vokietijos

KAISERSLAUTERN, Vokietija. — Reicho partijos suvažiavime buvo reikalaujama, kad Amerika ir kitos Vakarų šalys atitrauktų savo kariuomenę ir paliktų vokiečius ramybėje. Kalbėtojas Hans Schikora nurodė, kad ir Prancūzija nedavė leidimą sukrauti jos teritorijoj Amerikos atomines bombas. Bet tai nesąs joks pagrindas, kad Vokietija turi duoti leidimą.

Kratosi antisemitų vardo

Partijos vadas, buvęs SS generolas Wilhelm Meinberg įtikinėjo, kad jų partija nėra nusistačiusi prieš žydus ir neat-sakinga už paskutinių savaičių išsišokimus prieš žydus. Du nariai, kurie buvo pagauti teplojant hackenkruzus ant sinagogos Koelne Kalėdų vakarą, buvo

Kalbėdamas demokratų susirinkime, eksprezidentas reikalavo sudrausti Sovietus nuo šitokio sauvališko ir žūlaus nutarimo, kurį jis pavadino komunistų invaziją į Pacifiką. Šnekos, kad iš tų bandymų praturtėdama pasaulio mokslininkai naujomis žiniomis, yra grynas "humbugas". Šaudydami raketas, tūkstančius mylių nuo savo teritorinių vandenų, Sovietai siekia senojo tikslo — įbauginti pasaulį ir užmesti jam savo valią, pasakė Harry Truman.

Konfiskavo 28,000 kv. mylių plošt

Nesakydami nė žodžio nei Amerikai, nei kitoms Pacifiko galbėms, aplenkdami Jungtines Tautas, Sovietai įsakė nuo sausio 15 iki vasario 15 dienos nesimaišyti nei laivams, nei lėktuvams 28,000 kv. mylių plote viduriniame Pacifike, kadangi ten ims kristi jų raketos, skirtos "taikai".

Vieta, kur Sovietai numatė savo raketų taikinius, yra tik 450 mylių nuo JAV laivyno bazės Johnson salej, ir apie 700 mylių nuo Havajų.

Fropagandinis tikslas — aiškus

Sovietai raketas laidys kur tai iš Kamčatkos. Jos, atrodo, gali nukristi 8,000 mylių, atseit, pora 2,000 mylių toliau, negu Amerikos tarpkontinentinė raketą Atlas.

Prez. Eisenhoweris Unijos kalbėj kongrese išsitarė apie Atlas, kad ji nuostabiai taikliai nukrenta į numatytus taikinius už 5,000—6,000 mylių, iki 2 mylių tikslumo. Kremliui norisi parodyti, kad jų raketos yra taiklesnės. Visa tai priklauso prie karinės propagandos ir žmonių bauginimo, kad tautos sutiktų su Sovietais koegzistuoti.

iš partijos pašalinti.

Federalinė Vokietijos vyriausybė tačiau paprasė konstitucinią teisną pareikšti savo nuomonę apie partijos priešvalstybinę pobūdį. Jei tokia nuomonė bus pareikšta, partija bus uždaryta, kaip kad uždarė komunistų partija.

Vadina Rooseveltą nusikaltėliu

Suvažiavimo proga vokiečių reicho partija išleido ir būdin-guos literatūros, rodančios, kad šion organizacijon yra susibūres hitlerizmo atžalynas. Viename pamflete reicho partija stengiasi apginti Vokietijos garbę nuo kaltinimų, ką ji sukėlė pastaruosius 2 pasaulinius karus.

Buvęs Amerikos prezidentas Rooseveltas išvadintas karo nusikaltėliu, o Sir Winston Churchill — paskutiniu demagogu.

— Buv. Latvijos užs. reikalų

ministeris Munters po 19 metų tremties Rusijoje grįžo į Rygą. 1939 m. jis pasirašė Latvijos-Sov. Sąjungos savitarpio pagalbos sutartį, bet 1940 metais, sovietams Latviją pilnai okupavus, buvo ištremtas, kaip ir Lietuvos užs. reik. ministeris Urbšys. (E)

RADIO & TELEVISION SERVICE
 Authorizee
DELCO & MOTOROLA DEALER
 at radio repaired while you wait.
 159 S. Wallace St. Calumet 5-9833

Budrik Furniture
 3241 S6. Halsted Street

nupigintos kainos
**TELEVIZIJŲ, RADIJŲ,
 HI-FL, STEREO,
 PHONOGRAFŲ.**

BUVO	DABAR
\$149-17 colių Travler port.	\$ 89
188-17 colių Slim Philco port.	144
209-CBS 21 colių console	99
239-21 colių Travler console	139
299-col. Philco Thinline	209
329-21 colių Philco console	219
349-21 colių Philco console	239
359-21 colių Zenith console aut.	259
399-Blonde Admiral 21 colių	289
aut. console	289
695-RCMA color TV console	465

**PHONOGRAPHS,
 HI-FL, STEREO**

28-Steelman phonografas	\$ 14
39-Phonola	19
89-Mitchell Hi-Fi Stereophonic automatic	49
99-Gen. Electric automatic	59
149-Webcor Hi-Fi Stereo	99
299-Steelman Hi-Fi Stereo console	110
320-Delmonico International Hi-Fi Stereo console	189
450-Korting All Wave Radio and phonograph combination Hi-Fi Stereo	295
225-Tape Recorder Wilcox Gay	125

**\$50,000 VERTĖS
 AUKSINIŲ DAIKTŲ**

Deimantų, laikrodžių, Spidel apyrankėlių, Bulova, Elgin, Benrus ir Longine laikrodžių, Sidabrinų daiktų, Servizų, Gintaro, Diamond Look žibintai.
 17 akm. vyriški ir moteriški Benrus, Elgin ir Bulova rankiniai laikrodžiai, record., po \$39.95
 Deimantiniai žiedai \$39.95
 Laikrodžių apyrankiai \$1.00
 Stiklui plauti deimantiniai riežtuvai \$2.50
 Plaukam kirpti mašinėlės \$2.50

Jūs mokate pas Budriką tik pusę kainos

BUDRIK FURNITURE

3241 So. Halsted Street

Aldara pirmadienį ir ketvirtadienį vakarais, sekmadieniais nuo 12-5.

"Budriko" radio programos iš stoties WHFC, 1450 kil. sekmadienį 2:15 popiet.

Dėl sutaisymo televizijos telefonuokite

Calumet 5-7237

**J. GUDELISKIS
 FANATIZMAS AR KOMUNIZMAS**

(Tęsinys)

S. prisipažino, kad tikrai tai jo pavardė ir kad jis šį rašinį yra parašęs. Tai esanti trumpa korespondencija. Bet šioje korespondencijoje nieko nėra, nei komunistinio, nei prieš Ameriką. Perskaitys, išvertė į vokiečių kalbą, o vertėjas papasakojo angliskai. Korespondencija apvesta raudonu rašalu. Kitoje vietoje pabrūkta žodžiai "komunistai", "komunizmas" ir "Daily Worker". Šiam asmeniui buvo paaiškinta, kad šiuose straipsniuose negiriama komunistai, bet priešingai, labai aštriai prieš juos pasisakoma, ypač šiuose straipsniuose aštriai kritikuojami komunistai už Vengrijos užpuolimą. Paminėtas "Daily Worker" tik neigiama prasme. Be to, jis paaiškino, kad "Naujienu" esančios kaip tik griežto nusistatymo prieš bolševizmą ir komunizmą. Tuomet kažką visi trys tarp savęs pasitarė, liepė jau ant stalo gulėjusias korteles (time cards) pasiimti ir vykti į darbą.

Praslinkus kelioms dienoms, vėl į rašinę buvo pakviesti S. ir M. Dabar rašinėje, be aukščiau įvardytų asmenų, sėdėjo R. bosas ir pats vyriausias skundėjas R. Stambus vyras, mažos rudos akys, vešlūs antakiai, gana stambi nosis. Matomai, gerokai nervinosi. Visas veidas paraudęs. Per stambia nosį bego prakaitas ir, susirinkęs nosies gale, dideliais lašais krito ant grindų.

Įėjus į rašinę S. ir M., juodaplaukis tuojau užklauso: "Ar prisipažįstate, kad fabrike kurstėte darbininkus prieš bosus, keikėte Ameriką ir platinote komunistinę spaudą". Abu kategoriškai pareiškė, kad ne. Tuomet prasidėjo pokalbis su skundėju.

Juodaplaukis, kreipdamasis R.:
 — Ar moki angliskai?
 — R.: Labai sunkiai.
 — J.: Ar turi pilietybę?
 — R.: Jau dvepi metai, kaip turiu.
 — J.: Tai turi angliskai kalbėti. Ar tu pažįsti šiuos žmones?
 — R.: Pažįstu.
 — J.: Ar jau Lietuvoje buvotė pažįstami?
 — R.: Ne.
 — J.: Gal fabrike turėjote kokių nors nesupratimų?
 — R.: Ne.
 — J.: Tai kaip tu juos pa-

žįsti?
 — R.: Tik iš matymo.
 — J.: Mažai pažįsti. Ar lietuviškai moki skaityti?
 — R.: Moku.
 — J.: Paskaityk savo pabrūktus rašinius ir išversk.
 R. skaito korespondenciją vos girdimai, murmedamas pašoše. Po to pareiškia: "Negaliu angliskai išversti".

— J.: Tai ar čia komunistus giria ar peikia?
 R. tyli.
 — J.: Tai ko tyli? Juk pats pabraukė, kad čia giriami komunistai ir keikiama Amerika.
 R. tyli.
 — J.: Paskaityk šią angliskai rašytą raštą. Perskaityk garsiai.
 R. prakaituodamas, nervingu balsu skaito.
 — J.: Ar supratai ką paskeitei?
 — R.: Nevisai supratau.
 — J.: Čia parašyta: (maždaug šitaip buvo parašyta) Lietuvių kalba leidžiamas Chicagoje, 1739 So. Halsted St., laikraštis, redaguojamas Dr. Pijaus Grigačio, yra griežtai antikomunistinis, liberalinių pažiūrų, dienraštis. Parašas. Dabar tu, pasakyk, kas meluoja, ar tu, ar šis raštelis? Juk rašai, kad "Naujienu yra komunistinis laikraštis".

R. tyli.
 — J.: Kas tą skundą rašė ir pasirašė?
 — R.: Parašė bosas, o aš pasirašiau.
 — J.: Ar tu taip bosui pasakojai, ar jis tavo mintis iškreipė?
 — R.: Aš taip sakiau.
 — J.: Tai kodėl tu tą kvailą ir melagingą skundą parašėi?
 — R.: Pyktelėjęs. — Tai kad visi žmonės taip kalba.
 — J.: Kokie žmonės? Ar tie, kurie Chicagoje gyvena, ar tie, kurie mūsų fabrike dirba?
 R. tyli.
 — J.: Kokiuos tu laikraščius skaitai?
 — R.: Angly kalba žurnalą "Look" ir lietuviškus — "Margutį" ir "Dirvą".
 — J.: Tai kuris jų rašė, kad šiedu komunistai?
 R. gerokai pamiklojęs: "Dirva".

S. ir M. pareiškė, kad jis niekojo. "Dirva" tokių dalykų negalėjo rašyti.
 — J.: Girdi, jie sako, kad tu meluoji?
 R. tyli.
 — J.: Kur "Dirva" leidžiama?
 — R.: Clevelande.
 — J.: Kas ją leidžia?
 — R.: Lietuviai patriotai.
 — J.: Kokiai tu partijai priklausai?
 — R.: Respublikonams.
 — J.: Bet lietuviškom?
 — R.: Oficialiai nei vienai nepriklausau. Bet skaitau ir aukoju "Dirvai".
 — J.: Kaip Lietuva valdėsi?
 — R.: Taip pat demokratiškai, kaip ir Amerika.
 — J.: Puiku, kiek Lietuvos parlamente buvo "Naujienu" pažiūrų žmonių?
 — R.: Nei vieno.
 — J.: Kiek tavo partijos, ar Clevelande leidžiama laikraščio pažiūrų atstovų?
 — R.: Visi.
 — J.: Visai, kaip pas bolševikus. Patys kandidatus statė ir patys rinkė.

S. ir M. ir vėl įsiterpė ir pareiškė, kad R. jau ir pats nežino, ką kalba.
 — J.: Ar tu esi muskulais ir galva sveikas?
 — R.: Visai sveikas.
 — J.: Kiek metų, kaip pas mus dirbi?
 — R.: Dešimtus.
 — J.: Kiek tau metų?
 — R.: 59.
 — J.: Skolų turi?
 — R.: Dar 8,000 už namą turiu mokėti.

— J.: Tai kodėl tu užsimini tokius dalykus? Melagingus skundus rašai? Kitus nekaltai skundi? Fabrikas tokių darbininkų nenori. Aš esu nusistatęs už tai tavo atleisti iš darbo. Žinok, kad jau esi senyvas žmogus ir geriau apmokamą darbą šiuo laiku bus sunku gauti.
 — R.: Prašau palikti mane darbe.
 — J.: Tai pasakyk, kodėl tu tuos žmones taip nekaltai skundi?
 — R.: Tai, kad aš baisiai neapkenčiu "Naujienu".
 — J.: Kitaip sakant, tu neapkenči tu žmonių, kurie galvoja kitaip, negu tu. Blogai, Reikės Amerikoje gyvenant prirasti prie demokratijos. Kitaip gali skaudžiai nukentėti. Ką gi su tavimi daryti? Na, šį kartą nuo rytdienos neatėik į darbą dvi savaites. Tai bus tau neapmokamos atostogos ir drauge mūsų pabauda. Ar patenkintasi?
 — R.: Patenkintasi.
 Po to visus paprasė vykti į darbą.

Rodos, R. turėjo būti patenkintasi. Bet kur tau? Vos tik spėjo iš rašinės išeiti, jau savo pažįstamiems storu balsu porina: "Matot, tie prakelkietji komunistai, "Naujienu" skaitytojai, mane, kaip didelį Lietuvos patriotą, apskundė bosui, visai primeluojami. Už tai man liepė neateiti dvi savaites į darbą. Saugokitės jų".
 Čia pat bosui buvo paaiškinta, kad tas ponas ir vėl meluoja ir nekaltai šmeižia. Bosas, pasikvietęs jį ilgokai barė ir įsakė juojaus atsiprašyti, arba visai neateiti į darbą. Išpraktavęs R. priėjo prie M.: "Dovanok, aš nemaniau, kad tai viskas aiktėn išeis". Prieš jį s.: "Matai, Baly ir Jonas nane prikurstė, o dabar, žulikai, patys juokiasi, Dovanok".
 Tai matot, brangūs skaitytojai, prie ko priveda partinis fanatizmas ir nesugebėjimas prirasti prie demokratijos.
 (Pabaiga)

Lietuvių Prekybos Rūmų metinis susirinkimas
 Trečiadienį, sausio mėn. 13 d. 8 val. 30 min. vakare Daugelis ir Girėno svetainėje, 4116 So. Western Avenue, įvyks visuotinis, metinis Lietuvinan Chamber of Commerce of Illinois narių susirinkimas. Valdžia ir direktoriai patieks metinius apyskaitinius pranešimus. Bus renkami penki nauji direktoriai. Taip pat bus nustatytos gairės ateities rūmų veiklai. Visų Prekybos Rūmų narių dalyvavimas yra būtinas. Svečiai šiame susirinkime dalyvaufi negali.
 A. B.

UNITED PRESS-NAUJIENU PHOTO
 Buves JAV aviacijos pilotas Allan Pope, 31, iš Miami, Florida, Indonezijos karo teisme Dakartoje, klauso prokuroro jam keliamų kaltinimų, kad jis vairavęs bombonešį B-26, padėdamas Indonezijos sukilėliams. Pope iškentė 1958 m. geg. 18 d. pašovė Indonezijos valdžios patrankos. Jei bus rastas kaltu, Pope gali būti nužudytas. Jis aiškina kovojęs "prieš komunistus".

— J.: Tai kodėl tu užsimini tokius dalykus? Melagingus skundus rašai? Kitus nekaltai skundi? Fabrikas tokių darbininkų nenori. Aš esu nusistatęs už tai tavo atleisti iš darbo. Žinok, kad jau esi senyvas žmogus ir geriau apmokamą darbą šiuo laiku bus sunku gauti.
 — R.: Prašau palikti mane darbe.
 — J.: Tai pasakyk, kodėl tu tuos žmones taip nekaltai skundi?
 — R.: Tai, kad aš baisiai neapkenčiu "Naujienu".
 — J.: Kitaip sakant, tu neapkenči tu žmonių, kurie galvoja kitaip, negu tu. Blogai, Reikės Amerikoje gyvenant prirasti prie demokratijos. Kitaip gali skaudžiai nukentėti. Ką gi su tavimi daryti? Na, šį kartą nuo rytdienos neatėik į darbą dvi savaites. Tai bus tau neapmokamos atostogos ir drauge mūsų pabauda. Ar patenkintasi?
 — R.: Patenkintasi.
 Po to visus paprasė vykti į darbą.

Rodos, R. turėjo būti patenkintasi. Bet kur tau? Vos tik spėjo iš rašinės išeiti, jau savo pažįstamiems storu balsu porina: "Matot, tie prakelkietji komunistai, "Naujienu" skaitytojai, mane, kaip didelį Lietuvos patriotą, apskundė bosui, visai primeluojami. Už tai man liepė neateiti dvi savaites į darbą. Saugokitės jų".
 Čia pat bosui buvo paaiškinta, kad tas ponas ir vėl meluoja ir nekaltai šmeižia. Bosas, pasikvietęs jį ilgokai barė ir įsakė juojaus atsiprašyti, arba visai neateiti į darbą. Išpraktavęs R. priėjo prie M.: "Dovanok, aš nemaniau, kad tai viskas aiktėn išeis". Prieš jį s.: "Matai, Baly ir Jonas nane prikurstė, o dabar, žulikai, patys juokiasi, Dovanok".
 Tai matot, brangūs skaitytojai, prie ko priveda partinis fanatizmas ir nesugebėjimas prirasti prie demokratijos.
 (Pabaiga)

Ligoninė gavo \$1000000
 Michael Reese ligoninė ir Medicinos centras gavo iš Joseph Baumarten šeimos auką, — milijoną dolerių, iš kurių bus pastatyta 6 aukštų paviljonas ligoninės medicinos centre prie 26th Place ir Cottage Grove. Baumgartenas pasakė, kad dėlto aukojęs šiai ligoninei, nes ji esanti didžiausia ligoninė visame krašte ir "yra atvira kaip turtiniams, taip beturtiniams be tikėjimo ir rasės skirtumo". Baumgarten anksčiau turėjo didelės nejudomo turto nuosavybės Chicagoje, dabar yra Hillsdale ir Coldwater, Mich., siuviemo kompanijos prezidentas. Jo šeima jau aukėjo \$250,000 žydų centrui, Hillel Fondacijai prie Northwestern universiteto.

Humboldt Parko klubo nariams
 Humboldt Parko Lietuvių Klubo sausio mėnesio susirinkimas bus laikomas ne trečią trečiadienį, kaip paprastai, bet ketvirtą, būtent, sausio 27 d.
 Klubo nariai prašomi nepadarinti klaidos. Sausio-27 d. susirinkimas įvyks 3600 W. North Ave. 8 val. vakaro. Vadinasi, paprastoj vietoje ir paprastu laiku.
 Susirinkime dr. A. Montvidas skaitys paskaitą. Nariai tad kviečiami gausiai susirinkti.
 K. Čepukas

JOIN SKYWATCH
 CALL CIVIL DEFENSE

HELP YOUR HEART FUND
 help YOUR heart

GUŽAUSKŲ
 BEVERLY HILLS GĖLINYČIA
 GĖLĖS VISOMS PROGOMS
 2443 WEST 63rd STREET
 Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

LOVEIKIS Telegrama
 Visas Pasaulis
 Dalia
KVIETKININKAS
 Gėlės Vestuvėms, Banketams ir Pagrabams.
 3316 So. Halsted St. YArds 7-7308

GELININKAS
 (PUTRAMENTAS)
 Linksmumo arba liūdesio valandojė
 Gražiausios Gėlės ir Vainikai, Antkapių papuošimai ir sezoninės kapams gėlės.
 ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
 5525 So. Harlem Ave. — PO 7-9020

Gėlės Mylimiems, Vestuvėms, Banketams, Laidotuviams, Papuošimams.
URBA Gėlininkas
 4180 ARCHER AVENUE
 Tel.: LA 3-5800 arba LA 3-5870

John F. Eudeikis
LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS
 Seniausis ir Didžiausias Laidojimo Įstaiga
AMBULANČE DIENA IR NAKTĮ
 4605-07 So. Hermitage Avenue
 Tel.: YArds 7-1741 — 1742
 *
 4330-34 So. California Avenue
 Telefonai: LAfayette 3-0440
 Mūsų radio programos sekmadieniais 9:15 ryto iki WOPA, 1490 kil.
MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

PETKUS
 TĖVAS IR SŪNUS
LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI
 6812 So. Western Avenue
 Telef.: GROvehill 6-2345-6
 1410 So. 50th Ave., Cicero
 Telef.: TOWnahll 3-2108-9
Koplyčios visose miesto dalyse

Laidotuvių Direktoriai
MAŽEIKA & EVANS
 6945 SO. WESTERN AVE.
 TRYS MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
 MAŽESNĖS VISTA
 RRepublic 7-3000 KRepublic 7-3001

NARIAI
 Chicago
 Lietuvių
 Laidotuvių
 Direktorių
 Asociacijos

ANTANAS M. PHILLIPS
 3307 S. LITUANICA AVENUE Phone: YArds 7-3401

STEPONAS C. LACKAWICZ
 2424 WEST 69th STREET RRepublic 7-1213
 2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672

PETRAS P. GURSKIS
 718 WEST 18th STREET Phone: SEeley 3-5711

PETRAS BIELIŪNAS
 4348 S. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMIN
 3319 S. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

ALFRED VANCE
 1424 SO. 50th AVE., CICERO
 Phones: OLYmpic 2-3245 — TOWNhall 3-9687

P. J. RIDIKAS
 3354 S. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

LEONARD BUKAUSKAS
 10821 S. MICHIGAN AVE. Phone: COMModore 4-2228

VASATIS - BUTKUS
 1446 S. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

ZIGMUND (ZUDYK) ZUDYCKI
 1646 W. 46th STREET Phone: YArds 7-0781

JOIN SKYWATCH
 CALL CIVIL DEFENSE

PELNINGAS TAUPYMAS

4% METAMS

nuo 1960 sausio 1 d.

INVESTMENT SĄSKAITOSE

Kiekviena District Savings sąskaita apdrausta iki \$10,000.00

Indėliai įnešti iki 15 d. uždirba dividendus nuo mėnesio 1 dienos

DISTRICT SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION
3430 S. Halsted Street, Chicago 8, Illinois, Cliffside 4-0104

JOSEPH M. MOZERSKI - Secretary

MOVING **APDRAUSTAS PERKRAUSTYMAS** **MOVING**
IS TOLI IR ARTI
Nauiji dideli trafikai - Naujaisi kraustymo frankia
Slugu metu patyrimas - Pagis ir sutartinis palaimavimas
JUOZAS NAUJOKAITIS
2022 W. 69th St. Chicago 36, Ill. Tel. Wilbrook 5-9209

GARSINKITĖS NAUJIENOSE

Zieina Manitoboje

Naujienos iš lietuvių kaimelio Karberio kaimuose (18 laiško)

Dabar apie savo krašto naujienas. Dar kol kas visi gyvi ir sveiki, tik girdėti, kad senis Žilinskis pateko į kalėjimą už mirusios žmonos pensiją. Vladas ir Birutė Giedraičiai prieš Kalėdas išvažiavo į jūsų kraštą kažkur ten į Connecticut, bet jie pasiėmė jūsų adresą ir žadėjo Chicagoje paskambinti.

Povilas (Liankevičius) buvo nuvažiavęs į kariuomenės šventę Winnipege, sakė kad šventė buvusi šauni.

Oras iki šiolie buvo puikus ir keliai atdaryti, bet jau po Naujų Metų griebė ir šiandien yra 19 žemiau nulio, tai net stuboje nosis atšalo.

Manau girdėjot, kad senasis Baranauskas apsidėvė tą jauną mergaitę ir jau turi dukterį.

Vaškevičius pardavė savo farmutę ir nusipirko arčiau Winnipego, kažkur tarp Portage ir Winnipeg miesto prie tarpkadinio plento No. 1. Jo farmą nupirko Juozas Butkevičius.

Satkūnų vyriausiam sūniui bežaidžiant beisbolą sulaužė ranką ir taip biauariai, kad daktarai turėjo bėdos, kol ranką besulipdė.

Tam Škotijos Vincui Olytai mainose sulaužė koją. Jis savo farmoje nešlaikė ir išvyko dirbti į kasyklas.

PIRKITE JAV TAUPYMO BONŲ

Vadovėlių reikala

Besibaigiant 1959 metams Čikagos A. Lituanistinė mokykla, Marijai ir Antanui Rudžiams finansavus, išleido Juozo Masilionio Lietuvių Literatūros III dalį, taikytą VII-tai gimnazijos klasei, o JAV Kultūros Fondas, Illinois Lietuvių Gydytojų Draugijos moterims parėmus, Sofijos Jonynienės vadovėlį V-tam pradžios mokyklos skyriui "Lietuvos Laukai". Abi knygos kietuose viršeliuose, pirmoji 410, antra 220 puslapių, labai svariai išleistos, pirmą spausdino Morkūnas, antrą Vijeikis, kainos nepažymėtos, bet pirmoji pardavinėjama po 5, antroji po 3 dolerius. Abi knygos turiniu ir technika pralenkia ne vien iki šiol užsieny leistus vadovėlius, bet ir N. Lietuvoj. Abu leidėjai numatė šiais metais išleisti dar po 3 vadovėlius. Skaiciuojama, kad pirmos knygos leidimą finansavus mecenatams, antrą spausdinimą bus galima apmokėti iš parduotų pirmos knygos egzempliorių, trečios iš antrų ir t. t.

JAV, Kanadoj, gal dar Anglijoj ir Australijoje, jei bus tinkamai sutvarkytas jų platinimas, vaikai besimokantieji li-tuanistinėse mokyklose jas pirsks. Gal dar nupirks vienas kitas tėvas ir atitrūkęs nuo lietuviškų kolonijų, neturįs galimybių savo vaikų leisti į li-tuanistines mokyklas. Bet kas nupirks besimokantiems Vasario 16 Vokietijoje, Seleziečių Itali-joje gimnazijų mokiniams, li-tuviškų vargo mokyklų vaikams Vokietijoje, Lenkijoje (jei ten būtų išleista), Prancūzijoje, Pietų Amerikos valstybėse, Belgijoje ir visur kitur?

Yra tikros žinios, kad Sibire tremtiniai, kęsdami badą ir šaltį, augina daug tvirtesnius lietuviybėje vaikus, negu mes čia JAV visokiose materialinėse gėrybėse paskendę. Aplamai, juo geriau susitvarkoma materialiai, tuo menčiau rūpinamasi lietuviybe. Mums, susipratūsiems tautinėje dvasioje ir turintiems materialinių išteklių, yra būtina moraliai paremti varge skurstančių mūsų tautiečių vaikus. Po kelių metų gal leidėjai ir sutiktų dalį neišplatin-tų, dabar išleidžiamų knygų, skirti skurstančių lietuvių vaikams, bet šiuo metu apie tokį "biznį" jie girdėti nenori, o svarbu, kad ir jie naujuosius vadovėlius gautų galimai greičiau. Dėl pirmojo vadovėlio galėtų tarti svarų žodį p. p. Rudžiai, Tėvai Jėzuitai, Čikagos bendruomenės apygardos valdyba, o dėl antrojo — Bendruomenės Centro Valdyba, nes ji finansiniai remia Kultūros Fondą ir gydytojų pagelbinis moterų vie-netas.

Balfas turėtų šiame reikale patarpininkauti, sudarydamas (talkininkaujant kraštų bendruomenės valdyboms) galimai tikslesnį, lietuviškų vadovėlių reikalingų vaikų sąrašą ir juos persiųsti į užjūrus.

Mano išmanymu, nustatytą knygų kainą gali mokėti JAV ir Kanados tautiečiai, Anglijos ir Australijos, tik faktiškas vadovėlių išleidimo išlaidas, o visur kitur gyvenančių lietuvių vaikams jas privalėtų gauti nemokamai. Kitaip kilnus inž. Antano Rudžio ir Ponios bei gydytojų žmonių pagelbinio vieneto tikslas ir didelė materialinė auka nebus pasiekę savo tikslo. O iš viso šie mecenatai per mažai vadovėliuose pagerbti. Pirmame buvo galima įdėti Marijos ir Antano Rudžių fotografijas, o antrame bent gydytojų žmonių valdybos vardinį sąstatą. Žmones, kurie dirba ir tiek daug au-koja lietuviybei išlaikyti, reikia pagerbti.

Stepas Paulauskas

"NAUJIENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BICIULIS.

3 - NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. - MONDAY, JANUARY 11, 1960

Ne kiekybė, o kokybė

SLA 226 kuopos susirinkimas vyko sausio 6 d. Narių atsilankė nedaug, vienok susirinkimas pasižymėjo gyvu organizacijos reikalų svarstymu. Daug buvo kalbėta apie Susivienijimo dabartinį vaju. Nusiskusta naujaisiais ateiviais, kad jie nesidomi mūsų susivienijimais ir kitomis lietuvių organizacijomis. Lietuvių organizacijos buvo didelė parama Lietuvai, kai ji atgavo nepriklausomybę. Be jų lietuviškas veikimas šiame krašte būtų buvęs neįmanomas.

Buvo pabrėžtas tas faktas, jog apsidraudimo požiūriu lietuvių susivienijimai yra tiek jau geri, kaip ir betkokios apdraudus kompanijos. Priklausydami susivienijimams, lietuviai ne tik apsidraudžia, bet ir lietuviybę puoselėja. Vadinas, sulaiko iš-tautėjimą, apie kurį tiek daug yra kalbama.

Susirinkime buvo šrinkti atstovai į SLA 6-tą apskritį ir sudaryta komisija, kurios uždavinys bus parūpinti sumanymus seimui. K. Č.

New Life Delicatessen

Namie gaminti delikatesai, naisto produktai ir šviežia mėsa.
3146 SO. HALSTED ST.
Victory 2-7666
Jonas Grinius, savininkas

"NAUJIENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BICIULIS.

BRIGHTON SAVINGS MOKA 4% dividendus visoms taupymo sąskaitoms du kartus į metus, sausio 1 d. ir liepos 1 dieną.

4% Pradėkite taupyti prieš mėnesio 10-tą dieną, o dividendus priskaičiuosime nuo 1 dienos. Kiekvieno taupytojo indėliai pas mus apdrausti iki \$10,000.00.

Duodame paskolas už namus nuo vienerių iki dvidešimties metų lengvais mėnesiniais išmokėjimais.

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4071 Archer Avenue, Chicago, Ill.

NAUJŲ MADŲ
Kampinės sofas ir kitokie baldai.

F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS, Sav.

ROOSEVELT FURNITURE CO
2310 W. Roosevelt Road Tel.: SEeley 3-4711
Atdara pirmad. ir ketv. 9-9 val., kitomis dienomis 9-6, sekm. 11-5.

GARSINKITĖS NAUJIENOSE

Now at PRITIKIN

Beautiful Modern Desk AND **NECCHI**

Cabinets available in WALNUT MAHOGANY BLONDE

Both for less than the price of the sewing machine alone!

NO ATTACHMENTS TO BUY! ONLY **\$169⁵⁰** (Limited Stock)

- Zig-Zags
- Makes Button Holes
- Sews on Buttons
- Overcasts Seams
- Dams

LIST PRICE \$244.50

Easy Terms

PRITIKIN FURNITURE COMPANY

1000 W. ROOSEVELT RD.

MONroe 6-1075

SAVINGS INSURED UP TO \$10,000.00

From 1924 to 1960

NOW - WE PAY 4% ON ALL SAVINGS

Loans to your specifications - Serving Your Community -

Pasidėkite taupomus pinigus į Chicago Savings bendrovę, kuri per 35 metus sugiai ir pelningai tarnauja lietuviams; kuri nuo 1924 metų, nuo jos įsteigimo dienos visada taupytojams išmokėjo pilną indėlių sumą su aukštu dividendu. Chicago Savings 35 metų rekordas indėlių saugumo ir dividendu našumo atžvilgiais yra aiškus įrodymas, kad bendrovės reikalai visada buvo ir yra rūpestingai bei tvarkingai vedami. Per 35 metus mūsų taupytojai visada gaudavo 3%, o dažnai dar ir didesnius dividendus, tuo tarpu daugumas kitų įstaigų per daugelį metų mokėjo tik 2 arba 2½% dividendus. Mūsų bendrovės 35 metų rekordas pilnai įrodo, jog negalite rasti saugesnės, patogesnės ir pelningesnės įstaigos savo santaupoms pasidėti, nežiūrint į kai kurių pasiskelbimus, kad jie esą tvirtesni ir saugiau.

Ziemos švenčių proga mes ir vėl kviečiame lietuvius (nėra reikalo būti mūsų taupytojais) aplankyti mus ir mūsų modernišką, naują įstaigą.

TEVŲ DEMESIUI: Taupymo skyriuje pradėkite mūsų SPECIAL COLLEGE — BONUS sąskaitą vaikučiams. Atverkite jiems duris į aukštąjį mokslą, pelningesnę ir laimingesnę ateitį. Siame skyriuje mokame ekstra aukštus dividendus, duodame metines laimėjimų dovanas, metines vardadienių dovanėles, ir turime to skyriaus vaikams ir jaunuoliams siurpryzų. Platesnių informacijų gausite, jei kreipsitės į mus šiuo reikalu.

Turtas siekia \$37,000,000.00. Mūsų kieme yra vietos automobiliui pastatyti.

Taupytojų patogumui tris dienas — pirmadienį, ketvirtadienį ir penktadienį — įstaiga atdara vakarais.

Chicago Savings & Loan Ass'n

6245 So. Western Ave., Chicago, Illinois
Tel.: GROvehill 6-7575

Atdara: Pirmadienį nuo 12 iki 8, antradienį nuo 9 iki 4, ketvirtadienį ir penktadienį nuo 9 iki 8. Trečiadienį uždaryta visą dieną, o šeštadienį nuo 9 iki 12:30 val. po pietų.

NAUJIENOS
THE LITHUANIAN NEWS
 Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Publ. Co., Inc.
 1739 South Halsted Street, Chicago 8, Ill. HAYmarket 1-6100
 Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates:
 In Chicago \$15.00 per year, \$8.00 per six months, \$4.00 per 3 months. In other USA localities and Canada \$13 per year, \$7.00 per six months, \$4.00 per three months.
 10 cents per copy, 10 c. on Saturday

Dienraščio kainos:
 Chicagoje ir priemiesčiuose metams \$15.00
 pusei metų \$8.00
 trims mėnesiams 4.00
 vienam mėnesiui 1.50

Kitose JAV vietose ir Kanadoje
 metams \$13.00
 pusei metų \$7.00
 trims mėnesiams \$4.00
 vienam mėnesiui 1.25

Užsienioose
 metams \$16.00
 pusei metų \$8.00
 vienam mėnesiui 1.50

Naujienos eina kasdien, išskyrus sekmadienius, Leidžia Naujienas Bendrovė, 1739 S. Halsted Street, Chicago 8, Illinois. Telef.: HAYmarket 1-6100. Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12-tos.

APŽVALGA

NUOPELNU SKIRSTYMĀS

Plieno kompanijoms ir darbininkų unijai sutikus priimti "kompromisini" pasiūlymą pramonės ginčui išspręsti, buvo paskelbta, kad šitame reikale daugiausia pasidarbo viceprezidentas Richard Nixon ir darbo sekretorius James Mitchell. Buvo pabrėžtas ypaci Nixono vaidmuo, kaip daug įsai prisidėjęs, kad plieno korporacijų vadai nusileistų.

Bet plieno darbininkų unijos prezidentas David McDonald nereizė savaitę pareiškę, kad didelis kreditas dėl taikos atstatymo plieno pramonėje priklauso ir sen. Kennedy tėvui, stambiam Bostono finansininkui, turinčiam daug įtakos tarp Wall Street bankininkų New Yorke ir buv. ambasadoriui D. Britanijoje.

McDonald pasakė, kad Massachusetts senatorius tėvas Joseph P. Kennedy seniai pradėjo veikti užkulisuose, įtikindamas New Yorko finansininkus, kad kova plieno pramonėje labai kenkia visam Amerikos biizniui, ir ragindamas juos versti plieno korporacijas susitaikyti su darbininkų unija. Kas antra diena McDonaldas su juo susisiekė davęs ir žinąs, kad Kennedy veikia daug pagelbėjo, siekiant susitarimo.

Si unijos prezidento reveliacija labai nepatiko darbo sekretoriui Mitchell, kuris, aišku, nori, kad nuopelnas už tai plieno konflikto išlyginimą tektų Nixonui, republikonų kandidatui į JAV prezidentus. Mitchell pareiškė, kad įsai, tarpininkaudamas kompanijų ir unijos derybose, niekad nematė sen. Kennedy tėvo.

Bet McDonaldas padarė tą karčią Nixono šalininkams pilę dar kartesnę, pridurdamas, kad įsai, McDonaldas, vyks į demokratų konvenciją Los Angeles mieste, kaip Pensilvanijos demokratų delegacijos narys. Tuo įsai davė suprasti, kad įsai rems ne republikonų, bet demokratų kandidatą į JAV prezidentus.

Anksčiau buvo plačiai kalbama, kad unijos prezidentas, iš dėkingumo Nixonui už jo pagalbą derybose su plieno kompanijomis, ne tik pats už jį balsuos, bet ir ragins plieno darbininkų uniją jį remti.

Plieno darbininkai yra stinasseriui. Kassemas nori atskelti Syriją nuo Egipto — ir, žinoma, paimti ją savo kontrolėn. Iš to gali lengvai kilti karas tarp Irako ir Egipto.

pri politikos jėga Pensilvanijoje, Ohio valstybėje, Indianoje ir Chicagos priemiesčiuose.

Kaip matome, ta neva grynai ekonominė kova plieno pramonėje yra tikrumoje labai tampriai susijusi su krašto politika.

SPĖJIMAS PASITVIRTINO

"Naujienų" vedamam (editoriale), išspausdintam pereiną trečiadienį, buvo pasakyta, jog tarp kelių aspirantų, norinčių kandidatuoti į Illinois gubernatorių demokratų sąrašą, "spėjama, kad nominacija laimės apskrities teisėjas (County Judge) Otto Kerner".

Penktadienį sausio 8 d. demokratų nominacijos komitetas paskelbė, kad, teisėjas Otto Kerner yra nominuotas kandidatui gubernatoriui.

Įsai eis prieš dabartinį gubernatorių William Stratton, republikoną, kuris kandiduoja trečiam terminui.

NACIŲ POGRINDIS

Kilo nemaža susijaudinimo Europoje ir Amerikoje, kai Bonoje, vakarinės Vokietijos sostinėje, buvo nutepas ant žydų sinagogos sienos svastikos ženklas su antisemitiniais šūkiiais. Prieš Naujus Metus tokie pat naciško antisemitizmo, reiškiniai pasirodė kituose vokiečių miestuose ir kai kuriose kitose šalyse — Anglijoje, Italijoje ir net Amerikoje.

Iš to buvo galima numanyti, kad kas nors dirguoja šitai nekultūringai akcijai prieš žydus. Bet kas?

Žinomas Washingtono žurnalistas Drew Pearson rašo, kad Jungtinėse Valstybėse veikia slapti nacių organizacijos, ir įsai kalbėjęs su tos organizacijos "fuereeriu", kuris gyvena (Arlington, Va. (Washingtono priemiestyje). Įsai vadinas George Lincoln Rockwell (seniau buvęs radio komentatorius).

Tas nacių vadas pasakė, kad aukščiau paminėtieji antisemitiški "veiksmai" esą atliekami pagal direktyvas iš nacių organizacijos pogrindžio. Naciai esą susiorganizavę visoje Europoje: Vokietijoje, Anglijoje, Skotijoje, Švedijoje, Norvegijoje, Austrijoje ir kitur; taip ir Australijoje, Kanadoje ir Jungtinėse

KLAIPĖDA 1923 M. SAUSIO MĖN. 15 D.

Minčių pluoštas Klaipėdos sukilimo sukakties proga

Lietuvos istorija nužymėta daugeliu reikšmingų datų, liudijančių didvyriškus mūsų tautos žygius. Vienas tokių, didelių ir garbingų žygių atžymėtas 1923 m. sausio mėn. 15 d. Klaipėdos krašto sukilimas, tikriau sakant — jo pergalė, grąžinusi tą Mažosios Lietuvos dalį Lietuvai po beveik 700 metų merdėjimo vokiškųjų "Kulturtregerių" globoje.

Klaipėdos sukilimas, mūsų istorijoje aukso raidėmis rašytas ne tiek dėl ginkluotos jo pergalės, kiek dėl dvasinio ryžto triumfo, parodžiusio pasauliui, kad net ilgi šimtmečiai vokiško teroro — nepajėgė visiškai nutautinti lietuvius. Reikia sutikti, kad per tiek laiko karštinis buvo labai suvokiectintas, nežiūrint to, kad beveik kiekvienas jo gyventojas, ar tu eisi per kraštą skersai ar išilgai, kalbėjo, ar bent galėjo kalbėti lietuviškai. Nemažai galėjai užtikti šeimų, gyvenančių ten gentkartėmis, kurių senesnieji nemokėjo kalbėti vokiškai, kurie tekalbėjo vien lietuviškai. Tokių, žinoma, buvo nedaug. Bet tie, kad ir neskaitytingi pavyzdžiai, kaip tik rodo lietuvių tautos šaknų įsitvirtinimą tame krašte. Jų išrauti nepajėgė nei vokiškas batus, nei ginklas. Net

per 700 metų.

Kartų kartomis tos šaknys pražydę naujais lietuviškais diegais, davė mums vyrus, kuriuos žinome darvais ir vardais, kaip Martynas Jankus, Jurgis Bruvelaitis, Jurgis Lebartas, Vilius Šaulinskis, J. Labrenas, Erdmonas Simonaitis, Adomas Brackas, Jonas Vanagaitis, Jurgis Brožaitis Kristupas Lekšas ir visą eilę kitų — daugiau ar mažiau turėjusių bendro su 1923 m. sausio m. 15 d. pergalė. Neskaitytingi buvo pačių klaipėdiškių sukilėlių būriai, bet jie buvo ryžtingi, kovingi ir nežūrint, kad skaičiumi būtų buvę ir daug kartų menkesni — be jų sukilimas nebūtų buvęs įmanomas ir pradėti. Šiandien nėra jokia paslaptis, kad tie neskaitytingi klaipėdiškių sukilėlių būriai gavo visokeriopos, tuo laiku bet kaip įmanomos, pagalbos iš Didž. Lietuvos pusės, kas ir nulėmė laimėjimą ginklu.

Be jau paminėtų klaipėdiškių, kurie daugumoje sudarė Vyriausiąją Mažosios Lietuvos Gelbėjimo Tarybą (Šilutėje), išleidusią atitinkamą manifestą (grąžinantį Klaipėdos kraštą prie Lietuvos), negaliu praleisti nepaminėjęs dar vienos pavadės, labai artimai susijusios su anomis. Tai Juozas Pronskus, tada neseniai iš Amerikos atvykęs Lietuvos, sukilėlių trimto garsums pasiekus ju ausį — tuojau įsijungęs į pačius atsakingiausių sukilimo organus — Vyr. Mažosios Lietuvos Gelbėjimo Tarybą, kurios nariu išbuvo iki sėkmingo sukilimo galo. Taip, atidūs "Naujienų" skaitytojai, tai tas pats Juozas Pronskus, kuris dabar yra "Naujienų" štabo narys Chicagoje ir kurio rašinius gana dažnai skaitote "Naujienose".

Matote, tai vis vada, kuriuos jau neištrins iš istorijos lapų.

Klaipėdos sukilimas turi ir komiška — istoriškų pusių. Lietuviai, ginklu atsilddami kraštą iš vokiečių, kariavo su prancūzais, ne su vokiečiais. Lietuviai sukilėliai prancūzus, pačioje Klaipėdoje, nugalejo ir tai nulėmė visą sukilimo eigą — arba, kitaip sakant, jį sėkmingai užbaigė. Matote, vokiečiams pralaimėjus pirmąjį pasaulinį karą, Versalio sutartimi (1919 str.) Vokietija išsižadėjo Klaipėdos krašto. To pasekoje jo valdžia ir priežiūra buvo pavesta vienam iš alijantų — prancūzams, kurie ir buvo Klaipėdoje įkurdinę nedidelę karinę įgulą. Lietuviai sukilėliai, kaip tik ir privertė šią prancūzų įgulą kapituliuoti, su pačiu komišku priešakyje, ir greitai išsi-

nešdinti į ten — iš kur buvo atvykę.

Kas vyko paskui vėliau, po 1923 m. sausio m. 15 d., visi žinome. Lietuva, įgijusi vienintelių vartus į platųjį pasaulį nevaržomais jūrų keliais per Klaipėdos uostą, pirmiausia ir daugiausia dėmesio ten ir nukreipė. Skirdama didelius medžiaginius išteklius, Lietuva iš likto buvusio nereikšmingo Rytprūsių užkampio uosto, per palyginamai trumpą laiką, jį iškėlė į pirmąjį Baltijos Jūros uostų eilės. Klaipėdos uostas, iki tol vertėsis silktų ir lentų apyvarta, greitai pasidarė Lietuvos importo-eksporto centru ir dideliu konkurentu transito prekių judėjime Liepojai iš vienos ir Karaliaučiai su Dancigu iš kitos pusės. Klaipėdos uostas Lietuvai garantavo ekonominės politikos nepriklausomybę, kurią šiaip jau paveikdavo net "broliškos" Latvijos labai kapryzna tranzito politika (naujojantis Liepojos uostu), nekaltant jau apie su nieku nesiskaitantį Vokietiją, kurios geležinkeliais bei jūrų uostais būtų turėjęs eiti veik visus mūsų eksportus.

Žodžiu, Klaipėdos atgavimu Lietuvai atsidarė naujas pasaulis. Lietuva, staiga, net netikėtai, pati vos besikelianti iš beveik dviejų šimtmečių rusiškos vergijos ir karo griuvėsių galima sakyti per naktį atsistoję šalia senų, kultūringų ir karingų jūrinių tautų, su kuriomis dabar, neturint nė vieno laivo ar jūrininko, reikėjo pradėti nelengvą "kovą dėl būvio" pasaulio vandenyse. Nežiūrint ty nedėkingų aplinkybių, kad nebuvo nė valstybinio patyrimo, nei jūrinio pašaukimo, nei lėšų, nei tinkamų žmonių — vis dėlto Lietuva sugebėjo beveik per vos 10-metį susitvarkyti taip, kad ir jūroje buvome beveik nepriklausomi. Paskutiniaisiais metais mūsų laivai ir jūrininkai jau buvo pajėgūs aprėpti didžiąją dalį Lietuvos eksporto-importo ir jei Klaipėda (kartu ir Lietuva) būtų išlikusi dar eilę metų — mes taip pat, kaip ir kitos jūrinės tautos, savo laivynu būtume vežę daug svertinio valiutos į Lietuvos lėdą. Lietuvos valstybė, investuodama didelius kapitalus į Klaipėdos uostą, dėjo viltis ilgems laikams, kurių bėgyje uostas valstybei būtų ne tik grąžinęs jį sudėtus kapitalus, bet davęs milžiniškų pelnų. Jau ir paskutiniais (prieš Hitleriui okupuojant Klaipėdą) metais, uostu pajamos virsijo išlaidas. Nežiūrint to, kad tas "pelnas" buvo ir nedidelis pinigų, bet jis buvo didelis moraliniu atplūdu visai tautai, sudėjusiai į uostą tiek daug materialinių išteklių ir vilčių.

Buriuojant per Baltijos krantus siekiančių tautų istoriją, (Tęsinys 5-me pusl.)

Paragavo komunizmo — nepatiko

Anglų mokslininkas Ian Campbell, prieš aštuoneirus metus patylomis išvykęs į anapus Geležinės uždangos, taip pat tyliai šiomis dienomis sugrįžo į Londoną ir ieško darbo. Įsai yra bio-chemijos specialistas ir nuo 1951 m. dirbo Varšuvoje Marijos Curie radiumo institute, paskui branduolinių energijos tyrimo institute Lenkijos Mokslų Akademijoje.

Campbell buvo komunizmo simpatizatorius ir, veikiausia, slaptas komunistų partijos narys. Niekam nieko nesakęs, įsai su savo žmona 1951 m. staiga paliko savo butą ir rakandus Londone ir dingo. Vėliau buvo patirta, kad įsai tarnauja Lenkijos komunistų valdžiai. Netrukus po jo išnykimo išvažiavo į Lenkiją ir jo žmonos brolis Dennis O'Connor. Kur yra pastarasis ir ką įsai veikia, nežinia.

Ian Campbell sugrįžo į Angliją, praleidęs 8 metus komunizmo tarnyboje. Jo darbas nebuvo politiškas. Įsai užsiėmė atominės energijos tyrimais daugiausia medicinos reikalams. Pasikalbėjime su vieno laikraščio atstovu įsai pasakė, kad įsai sugrįžo po to, kai pasikeitė jo politinės pažiūros.

Lenkijoje komunizmas toli gražu nėra taip prislėgęs žmones, kaip, sakysime, Sovietų Sąjungoje. Mokslininkai, menininkai ir rašytojai yra mažiau varžomi. Bet vis dėlto jie nėra laisvi žmonės; jie turi tarnauti valstybei. O kas ta valstybė? Tai — mažumos valdžia, paremta armijos ir policijos jėga, žodžiu — žmonių sprespaudos ir išnaudojimo aparatas.

Koks gali būt moralinis pasitenkinimas britui inteligentui būti šitokios sistemos tarnu?

Campbell buvo įsivaizdavęs, kad komunizmas rodo kelią žmonijai į šviesesnę ateitį. Bet praktika parodė, kad ta "šviesa iš Rytų" (ex oriente lux) veda į pelkes. Visose komunistų valdomose šalyse žmonės kenčia vargą ir sprespaudą. Išgyvenęs 8 metus komunistinėje Lenkijoje, britų mokslininkas nusivylė ir nutarė grįžti į "buržuazinę" Angliją.

Arabų vaidai

Irako ministeris pirmininkas Abdel Karim Kassem paskelbė atvirą kovą Jungtinei Arabų Respublikai, atseit, Amal Abdel Nasser valdžiai, kurios galva yra tos respublikos prezidentas. Jungtinė Arabų Respublika yra sudaryta iš Egipto ir Sirijos respublikų.

Kassem sako, kad Syrija kenčia "despotišką neteisumą" ir "sprespaudą"; įsai nori, kad ji nusikratytų svetimu jungu ir būtų "laisva". Irako žmonės, sako įsai, nesėdės ramiai, žiūrėdami, kaip Syrijos liaudis kenčia.

Tai beveik skamba, kaip karo paskelbimas Egipto

JONAS BILDUSAS
Mykolo Slezevičiaus 20 metų mirties sukakties proga

4. Slezevičius dar tą patį vakarą sukvietė liaudininkų susirinkimą, kuriame dalyvavo būrelis Vilniaus inteligentų ir karininkų. Susirinkimui jis dėstė, kad karo metu yra paskelbti Vilsono 14 punktų, kuriuose akcentuojama tautų apsisprendimo teisė, tačiau Lietuvos ginti niekas iš svetur neis. Jei Lietuvoje čiaurulentų upebiai alvos, jei Lietuvoje būtų aukso, deimantų ar kitų brangių metalų kasyklos, gal tuokart ir atsirastų kas suinteresuotas Lietuvos nepriklausomybe. O dabar Lietuva gavo palikimą caro valdžios nuskurdintus ir karo metu vokiečių apiplėštus valstiečius, o jie niekam negali užimponuoti. Tie Vilsono 14 punktų buvo paskelbti tuo tikslu, kad karo metu mažasias tautas pakreiptų savo pusėn. "Juk ir mažas kupstas kartais apverčia didelį vežimą". Kada karo lauke besikanąjį milžinai nė vienas nežinojo kas laimės, mažosios tautos galėjo mesti savo svorį vienon ar kiton varstyklį pusėn ir nulėmti vieny ar kitų laimėjimą. Tam ir buvo reikalingos mažosios tautos; dabar jos ne-

berekalingos ir jomis niekas nesirūpins, niekas niekam nieko už nieką neduoda. Todėl pati Lietuva turi gintis nuo visų priešų ir siekti nepriklausomybės.

Susirinkimas Slezevičiui pritarė ir pasiūlė jam sudaryti naują valdžią. "Susirinkime dalyvavę karininkai siūlė nedelsiant imtis sudaryti vyriausybę; jie pasižadėjo eiti ir mirti drauge su Lietuvos jaunimu ir užkirsti bolševikams kelią į Lietuvą.

Tuo pat metu Vilniuje kitoje vietoje vyko kitų partijų susirinkimas, kuriame buvo pasiūlyta šiltingai būti Lietuvos diktatoriui ir pasiimti organizuoti Lietuvos gynimą. Šilingas jau kaip Lietuvos diktatoriui apledo susirinkimą. Dėl to paskyrimo visuomenėje kilo nepasitenkinimas, o gruodžio 23 d. apsilankius pas Šilingą karininkų delegacija pareikalavo, kad tas savo diktatoriškas teises perduotų Mykolui Slezevičiui, nes Šilingas, būdamas Lietuvos Tarybos vicepirmininku iki šiol nieko nepadarė Lietuvos gynimo reikalu. Gruodžio mėn. 26 d. Šilingas, kaip Lietuvos Tarybos vicepirmininkas, raštu kreipėsi į Slezevičių, kad Slezevičius sudarytų naują vyriausybę. Po vėpnos savaitės, grįžęs iš Rusijos, Slezevičius matome ministerių kabineto pirmininku.

Nors Slezevičiui buvo siūloma būti dik-

tatoriui, apsvaistęs visokias galimybes, diktatoriškas teisių atsisakė; jis tikėjo, kad tauta yra priaugusi pati suprasti esamus pavojus ir kad vyriausybei bei patriotinei šviesuomenėi kviečiant ginti Lietuvos ir savo laisvės, tauta išgirs ir paklus. Slezevičius rėmėsi plačiomis masėmis.

Kabinetai sudarė iš visų tuo metu veikusiu politinių grupių, rėmusių Lietuvos nepriklausomybę, pradedant socialdemokratais, baigiant tautininkais, įtraukiant į ministerių kabinetai ir tautines mažumas.

Nors Slezevičius už savo pečių turėjo visą tautą, išskyrus keletą parsidavėlių sveitėmiams, darbo pradžia buvo neapsakomai sunki. Apie tą momentą pats Slezevičius savo prisiminimuose rašo:

"Laimėsi — gerai; pralaimėsi — prakeiks"

"Turėjau jausmą tartum esu pasmerktas miriop: be pasiruošimo, be patyrimo tokia sunki našta uždėta ant mano pečių. Kariuomenės nėra, Vilniuje tik keliolika karininkų. Kiek ir kur yra mūsų kareivių — niekas nežino. O čia slenka, nors netvarkingai, bet dideli bolševikų būriai. Čia vėl šiauškių ir tik geros progos laukia, kad sukiltų prieš mus, lenkai; čia vokiečiai traukiasi; Vilniaus dienos suskaitytos (10—15 d.), po to į 5—10 dienų

turėjo būti apleistas Kaunas, na, ir galas — visa Lietuva bolševikų rankose".

"Ir toje abejojimų jūroje, kuomet jauči, tave jau apsupa nevilts, nepermatoma tamsuma, vienas tik šviesus taškelis — tai tų jaunųjų mūsų karininkų tėvynės meilė. — Jų pasiryžimas savo kūnais užverti kelią bolševikams į Lietuvą ir jų beribis karštas pasitikėjimas savimi ir Lietuvos liaudim. "Tik reikia šūktelti", jie sako, "ir sukils visa Lietuva, kaip vienas žmogus... ir apginsime". Tie beribio pasitikėjimo žodžiai tartum ugninėmis raidėmis parašyti, sužibdavo prieš mane, kaip tik juodos abejonės ir nevilts mintys pradėdavo imti viršų".

"Vaizdų vaizdai... Nelinksmi jie visi. Minčių mintys irgi viena už kitą liūdnės, ir tartum valandas mušas plaktukas, p. Bortkevičienės, man su ja atsiveikiant, pasakytieji socialdemokratų žodžiai: "Laimėsi — gerai, pralaimėsi — prakeiks"...

Raudonoji armija jau netoli Vilniaus. Vyriausybė laužo galvas, kaip bolševikus pasitikti su šūviais, kad pasaulyje nuskambėtų Lietuvos vardas ir išryškėtų Lietuvos siekiai. O komendantūroje vos apie 50 kareivių savanorių, menkai ginkluotų, mažai apmokytų. Slezevičius jau kelintą kartą kreipiasi į vokiečius, kad duotų

ginklų. Vieton lietuviams, vokiečiai duoda daug ginklų lenkams. Pilnos gatvės ginkluotų lenkų milicininkų. Iš pogrindžio išlenda, iš Rusijos prisijusių agentų vadovaujami, vietos komunistai. Ir jie gerai ginkluoti ir su pinigais. Iš viso ko aišku, kad vokiečiai rengiasi Vilnių perduoti lenkams. Šitokiai beviltiškai padėčiai susidariusi, 1919 m. sausio 2 d., vyriausybė, palikusi net savo šeimas Vilniuje, keliasi į Kauną ir čia pasirodusiu organizuoti apsigynimą.

Momentas — būti ar nebūti

O Kaune pirmas Slezevičiaus sutiktas pažįstamas sako:

Ko jūs čia atvykote? Vis vien, nieko gera nebus. Miesto valdyba pasirodusiu miesto valdymą perduoti komunistams. Komunistai visur ginkluojasi. Vokiečiai ruošiasi aplėsti Kauną.

Ir šitokį. Ir Kaune iš Rusijos atvykę agentai su didelėmis pinigų sumomis ir daug ginklų, organizuoja vietos komunistus; "Darbininkų Tarybos" vardu leidžia gyventojams įsakymus, kuriuos pasirašo iš Rusijos prisijūstas agentas Survilo. Savo atsisaukiamais ragina į kruviną kovą prieš visus, kas siekia nepriklausomos Lietuvos; grasina Lietuvos Tarybos ir vyriausybės nariams mirties bausmė-

(Tęsinys iš 4-to psl.)

matome, kad Lietuva per labai trumpą laiką, Klaipėda, su kraštu, sugebėjo atsistoti šale jų vertingų partnerių, net konkurentų. Tai ekonominė pusė, rodanti nuolatinį progresą.

Visai kita lapą istorija atverta Lietuvai, politiniame gyvenime po to, kai Klaipėda, su kraštu, pasidare "heidaloma" Lietuvos dalimi. Krašto istorijos vokiški šimtmečiai neabejotinai turėjo palikti stambių žmonių lietuviškame gyvenimo veide. Ir dvasioje. Niekada nebuvo linijos vadinti lietuvių kiekviena, kuris kalba lietuviškai. Juo labiau Klaipėdos krašte. Turėjęs prėgosis šlebeti įvykius vokiečiams kraštą okupuojant ir paskui visą elį metų po to — įsitikinam, kad tokiam savo sprendime neklydau. Daug krašto gyventojų, iki tol, paskui mūsų laikais ir vėliau jau Hitlerio valdžios metu — kalbėjo lietuviškai, bet galvojo vokiškai. Ir to visiškai neslepė. Buvo tokių, kurie lietuviškai keikė lygiai Antaną Smėtoną, lygiai Adolfą Hitlerį. Smėtona, tokie sakė, neturįs pinigų, o Hitleris — proto. Ar aniems dabar Kruščiovas atrodė tarpis ir pinigų ir proto — kas žino?

Sitokie, lietuviškai kalbantieji išverstaskūrai viena pusė dūmė akis Lietuvai — kaip lietuviškai kalbančioji krašto dalis, kita pusė — laikėsi Vokietijos, su kuria buvo daugiau surišti dvasiniai, negu su Lietuva išoriniai. Ta aplinkybė labai sunkino Lietuvos organų padėtį susiorientuoti krašto politikoje. Nežinint to, kad kraštas "slipnis" j Reicha visomis Returionis, buvo gudžiamasi, kad jis lietuviškas ir dėlto liks prie Lietuvos.

Po sunkaus, per visus 15 metų trukusio, runginimo su nelygiu priešu — Vokietija — dėl įtakos krašto gyventojuose, Lietuvos vyriausybė 1939 m. be šūvio, net be protesto, nusilenkė 3-čiojo Reicho ultimatumui: taip garbingai Lietuvai grąžintą Klaipėdos kraštą, dabar taip negarbingai jį vėl atidavė Vokietijai. Gal tai ir buvo tuo laiku pats geriausias sprendimas, bet kai dabar žiūri jau iš laiko ir tollo perspektyvos ir kai pagalvoji, kas bus likę istorijai, tai vis tiek darosi neįjauku, kai tik matai, kad kiekvienas, ir pats mažiausias ultimatas buvo priimtas, su viskuo sutikta ir viskas atiduota. Be mažiausio, bet žodinio, pasipriešinimo. Neįjauku, jau dabar, o kaip atrodys kai mūsų vaikų vaikais skaitys Lietuvos istorija!

Prisimena ir toks, tikrai nepateisinamas "ultimatumų priėmėjimas", kur jau tikrai buvo galima pasipriešinti. Vieną dieną 1938 m. j Klaipėdos uosta, be daugelio kitų, atplaukė nedidelis vokiečių prekinis laivas, sustojęs Dangės upėje, beveik viduryje miesto. Kaip visur pasaulyje, taip ir ten, "uoste stovintieji laivai buvo saugomi muitinės ir pasienio policijos valdininkų: kad nebūtų atvežta kontrabandos ar nelėgalų kėleivių. Rajonas, kuriame stovėjo sakyta vokiečių ir keli kiti laivai, tuo metu buvo saugomas pasienio policijos valdininko P. Lelio. Pāvakarėj, bėgūs Krovimo darbus, jūrininkai laisvai išėina miestą, bet su sąlyga, kad iš laivo j krantą nės jokišs kontrabandos. Kiekvienas įtartinas gali būti sušauktas, jei reikia — jėga. Taip ir įvyko, budint P. Leliui. Pamatęs iš to vokiečių laivo išeinantį jūrininką su įtartina išpūstais kišenais, Lelys pareikalavo, kad sustotų. Jūrininkas, užuot sustojęs, leidosi bėgti j miestą. Lelys, dar riktelėjęs kelis kartus "Halt!" ir matydams, kad bėgančiojo nesučiups, paleido šūvį, nuo kurio bėgančysis krito negyvas. Pasirodė, kad bėgo dėlto, kad kišenais buvo prisikimšęs kontrabandinių prekių — gerimų. Įvykis, ži-

nomia, tragiškas. Žmoniška žiūrint, net nepateisinamas: už bonką ar divi degtinės žmogus, nustojo gyvybės. Lieka žmona, vaikai, be tėvo, be maitintojo. Bet teisiškai, — viskas tvarkoje, be jokio priekaišto ir tai — viso pasaulio uostuose. P. Lelys, kaip pasienio policijos valdininkas, šiuo atveju buvo be mažiausio krislelio, 100% drausmingas ir pavyzdingas valdininkas, kuriam šis įvykis jo tarnybos lape turėjo būti prašytas didelį tarnybinių kreditų.

Bet pažūrėkime kas paskui iš to įvykio pasidare. Vokietijos spauda įvykį išpūtė j "banditizmą", P. Lelij pieše kaip pasakojimą, ir štai, po poros dienų, tuoflakmiam Klaipėdos krašto Gubernatoriui J. Kubiliui telefonu paskambina Vokietijos generalinis konsulas Klaipėdoje von Saucken ir štai ka pasako: savo vyriausybės pavestas jis reikalauja, kad nušautų jūrininko šeimai Vokietijoje būtų išmokėta 15,000 markių kompensacija ir kad P. Lelys būtų suimtas ir perduotas Klaipėdos krašto autonominių teismų organams nuteisinti už žmogžudystę. Atsakymo terminas — 24 valandos. Štai — "ultimatumėlis".

Gubernatorius J. Kubilius, negalėjęs tokius reikalus spręsti pats vienas, tuoj telefonu susisieki su Kaunu (Ministerių Kabinetu ar Užsienų Reikalų Ministeriu) ir dar tą patį vakarą pranešė von Sauckeni, kad Lietuvos vyriausybė sutarkys reikalą von Sauckeno padiktuotomis sąlygomis.

Ir sutarkė. Vokietio kontrabandininko šeimai sumokėjo 15,000 markių (arti 40,000 litų), pasienio policijos valdininką P. Lelij (kuris buvo išimtinai centro, Kauno, valdžios jurisdikcijoje ir nieku būdu negalėjo būti perduotas Klaipėdos krašto autonominių valdžios jurisdikcijai) suėmė ir perdavė Klaipėdos vokiečių teismui, kuris jį nuteisė, kaip žmogžudį ilgiems metams kalėjimo, ten pat

teisme suėmė ir nugrūdo Klaipėdos kalėjimam. Kai paskui, tos pačios valdžios, jį išdavusio vokiečiams, siunčiamas P. Lelij kelis kartus lankiau kalėjime, jis nesisikundė kokiu nors blėgu jo traktavimu, bet baisiai bijojo, kad neišeitų iš proto, nes niekaip negalėjo suprašti, kad jį, kaip pasienio policijos valdininką, sąžiningai ėjusį pareigas ir tiksliai vykdydžįs įsakymus, Lietuvos vyriausybė galėjo išduoti vokiečiams. Raminau, guodžiau, kad jis yra Lietuvos-Vokietijos tarpautinių santykių niveliavimo auka, kad kartais kokio nors nežymaus asmens auka labai daug prisideda prie didelės reikšmės įvykių sušvelninimo, kad jam ilgai kalėjime nereikės būti, kad daroma viskas jį iš kalėjimo išimti ar bent perkelti j kurį Didž. Lietuvos Kalėjimą (o tokiu atveju tai būtų reiške jam visiškai laisvę ir t. t. ir t. t. — nors žinojau, kad jo reikalui nieko nėra daroma, nes ir aš pas

jj j kalėjimą buvau siunčiamas tik dėlto, kad Lelys per savo vokiskus prižiūrėtojus kreipėsi j Lietuvos vyriausybę su reikalavimu jį aplankyti. Kalėjime tikrai jam ilgai neretkėjo būti. Tik ne mūsų vyriausybės pastangų dėka: priėmus vokiečių ultimatumą dėl viso Klaipėdos (Tęsinys 6-me pus.)

5% PER ANNUM ON BONUS ACCOUNTS DIVIDEND EFFECTIVE FEBRUARY 1, 1960 CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION B. R. PIETRIEWICZ, Pres. 2555 WEST 47th STREET LaFayette 3-1083 Use Our Large FREE Parking Lot.

TAUPLYKITE TEN, KUR MOKAMAS AUKŠČIAUSIAS DIVIDENDAS Nuo 1960 metų sausio mėn. 1 d. mes mokėsime Ant visų taupymo sąskaitų 4 1/2% Ant specialių "Bonus" taupymo sąskaitų 5% MIDLAND SAVINGS & LOAN ASSOCIATION 4038 ARCHER AVENUE Chicago 32, ILL. Tel. LA 3-6719 Prezidentas August Saldūkas Kiekviena sąskaita apdrausta ligi \$10,000.- Federalinės valdžios draudimo įstaigoje Kapitalas \$ 5,000,000.00 Įsteigta 1914 m.

AR ŽINOTE, KAD UNIVERSAL SAVINGS DABAR MOKA 4 1/4 DIVIDENDŲ už apdraustus SHARE ACCOUNTS — šerų sąskaitos investimentus? Užeikite šiandien arba telefonuokite tuojau, kad galėtumėte gaut didesnį nuosimtį už savo santaupas UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION 1800 So. Halsted St. Tel.: Haymarket 1-3070 Visos taupytojų sąskaitos apdraustos iki \$10,000.00

DR. ANNA BALIUNAS AKIU, ASU, NOSISS IR GERKLIS LIGOS PRIEŠKO AKINIUS 6322 SO. WESTERN AVENUE Valandos: kasdien nuo 10 iki 12 val. ir ryto ir nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta. Kitu laiku susitarus. Ofiso telef.: Prospect 3-3229 Rezid. tel.: WALbrook 5-5076

DR. S. BIEZIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 3148 WEST 63rd STREET Val.: kas diena po pietų 1-3; vak. 7-9 tikrai antradieniais ir penktadieniais. Trečiadi ir sekmadi. ofisas uždarytas. Rez.: 3241 WEST 66th PLACE Phone: REPUBLIC 7-7868

DR. C. K. BOBELIS Inktų ir šlapimo takų chirurgija Tel.: Prospect 6-1795 2300 W. 51st St., Chicago, Ill. Oakley Medical Arts Bldg. 434 Algona Ave., Elgin, Illinois Tel.: OWans 5-0533 Valandos pagal susitarimą.

DR. PETER BRAZIS PHYSICIAN AND SURGEON 2434 WEST 71st STREET Ofisas: HEMlock 4-5849 Rezid.: HEMlock 4-2324 OFISO VALANDOS: Pirmad., ketvirt. ir penktadienį nuo 1-4 ir 7-9; antrad. nuo 1-5, treč. ir šeštadienį tikrai susitarus.

DR. JONAS G. BYLA Nervų-smegenų ligos, chirurgija OAKLEY MEDICAL BLDG. 2300 West 51st Street Valandos tik pagal susitarimą.

DR. T. DUNDULIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS Akuserija ir moteriškos ligos. 4157 ARCHER AVENUE Ofiso valandos: Nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 2 iki 4 popiet. Trečiadienį pagal sutartį.

DR. BR. GAIZIUNAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 2454 WEST 71st STREET Valandos: 1-3 ir 6-8 v. po pietų kasdien. Šeštadieniais 1-4 val. p. p. Trečiadieniais uždaryta.

DR. A. JENKINS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 3844 WEST 63rd STREET OFISO VALANDOS: kasdien nuo 1-4 popiet ir 6-8 vak. Trečiadi. ir šeštadi. uždaryta. Ofiso tel.: PORTmouth 7-5000 Rezid. telef.: REPUBLIC 7-9199

Dr. Aldona A. Juska AKIU LIGU SPECIALISTE IR PRITAIKO AKINIUS Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą. Išskyrus trečiadienius ir šeštadienius. 2422 W. MARQUETTE ROAD

Dr. Gražina-Irena KAGANIEC GYDYTOJA IR CHIRURGE VIDAUS LIGOS 10002 SO. KELZIE AVENUE Kasdien 4-7. Šeštadieniais 2-5. Trečiadi. ir kitu laiku tikrai susitarus. Telef. ofiso ir būto: OLYmpic 2-4159

DR. P. KISELIUS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4938 W. 15th St., Cicero, Ill. Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vakaro. Trečiadieniais uždaryta. Šeštadieniais 12-4 val.

Dr. Emily V. KRUKAS GYDYTOJA IR CHIRURGE 4146 SO. ARCHER AVENUE Val.: kasdien po pietų nuo 12-3. Daily afternoons. Vakaraus: pirmad., antrad., ketvirtad. nuo 6-9. Trečiadieniais tik susitarus.

DR. A. MACIUNAS CHIRURGAS 2454 W. 71st St. (71st ir Campbell) Val.: pirmad. ir ketvirtad. 1-4 popiet, antrad. ir penktad. 6-9 val. vak.

DR. J. MESKAUSKAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS VIDAUS LIGU SPEC. 2454 WEST 71st STREET Priėmimo val.: nuo 9-11 val. ryto ir nuo 4-8 val. po pietų. Šeštad. nuo 9-11 val. ryto ir nuo 2-4 val. po pietų. Trečiadieniais uždaryta.

Dr. Juozas PAUKŠTYS DANTU GYDYTOJAS 4063 ARCHER AVENUE Valandos: kasdien 10-12, 2-5 po pietų, 7-9 p. m. Šeštadieniais 10-12. Trečiadieniais uždaryta. Telef.: LA 3-4949 — Namų BE 3-7786

DR. M. STRIKOL GYDYTOJAS IR CHIRURGAS Valandos tik susitarus. Prospect 6-1930

DR. P. STRIMAITIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 1724 WEST 47th STREET (kampus 47th ir Hermitage) Priėmimo val. 2-4 ir 6-9 val. po pietų. Šeštad. 2-6 val. po pietų.

DR. VYT. TAURAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS Bendra praktika, spec. MOTERYŲ LIGOS Ofisas: 2652 WEST 59th STREET Tel.: PR 8-1223 arba TR 3-5577 OFISO val.: pirmad. 8-10 val. vakaro, antrad., trečiadi. ir penktad. 6-9 v. v., šeštadieniais 2-4 val. po pietų.

DR. V. P. TUMASONIS CHIRURGAS 2454 WEST 71st STREET Ofiso telef.: HEMlock 4-2123 Rezid. telef.: GIBson 6-6195 Priėmimo val.: Pirm., Antr., Ketv. ir Penktadieniais 2-4 val. ir 6-8 val. Trečiadieniais ir šeštadieniais uždaryta.

J. Z. VEZELIS DANTU GYDYTOJAS 4645 SO. ASHLAND AVE. YA 7-2246 Valandos: nuo 9 iki 12, nuo 1 iki 5, nuo 6 iki 8. Trečiadieniais uždaryta.

DR. V. VILEIŠIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 802 WEST 31st STREET (kampus Halsted ir 21-os gatvių) Priėmimo valandos: kasdien 1-4 p. p. ir 6-8 val. vak. Šeštadieniais 1-4 p. p. Trečiadi. ir sekmadieniais uždaryta.

P. ŠILEIKIS, O. P. ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS Aparatų - Protezų Med. Bاندžiai. Speciali pagalba Kojoms (Arch Supports) ir t. t. Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1. ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB. 2850 WEST 63rd St., Chicago 29, Ill. Tel.: Prospect 6-5084

LIETUVIAI AKIU GYDYTOJAI Dr. Ant. Rudokas, Opt. 4455 SO. CALIFORNIA, YArds 7-7381 Tikrina akis, pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus. Valandos: 10 ryto iki 8 val. (trečiadi. uždaryta), šeštad. 10 ryto iki 2 p. p.

Dr. Kazimieras MICHEL Išvykęs atostogų j Phoenix, Arizona. Sugrįš apie 1960 m. kovo mėnesį. 4654 SO. ASHLAND AVENUE Telefonas: YArds 7-6616

STANKUS Construction Co. Atlika statybos planavimo darbus gyvenamųjų ir prekybų pastatų. Jūsų pasirinkimui turime virš 300 standartinį projektų. Ofiso ir namų telefonas: Prospect 8-2013 7403 SO. WESTERN AVE. CHICAGO 36, ILL

PERKRAUSTYMAI MOVING Leidiniai — Pilnas apdrauda. ZEMA KADNA. R. ŠERENAS 2047 W. 67th Pl. WALbrook 5-8063

IS TOLI AR IS ARTI PIGIAI (MOVING) PERKRAUSTAU BALDUS IR ĮVARIUS DAIKTUS Perkraustymas saugus, greitas ir tvarkingas. Viskas apdrausta. ANTANAS VILIMAS 3415 So. Lituania Ave. CHICAGO, ILLINOIS Tel.: FRontier 6-1882

GRABINSKAS 1960 METŲ TV APARATAI išimokėtinai. — Priimam serius. RADIALAI, FONOGRAFALAI, VOKISKI APARATAI. PARDAVIMAS IR TAISYMAS. J. G. Television Co., 2512 W. 47th St. FRontier 6-1998 Atdara kasdien. Sekmad. uždaryta.

SOPHIE BARCUS RADIO VALANDA Visi programai iš WOPA, 1490 kil. AM, 102-7 FM Kasdien: nuo pirmadienio iki penktadienio 10-11 val. ryto. Šeštadienį ir sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto. VAKARUSKOS: pirmad. 7 v. v. Tel.: HEMlock 4-2413 7159 S. MAPLEWOOD AVE. CHICAGO 29, ILL.

Ypatningo dėmesio yra vėra mūsų žymaus rašytojo Vinco Krėvės kūryba. Todėl, ilgai nelaukdami papuoskite savo knygu lentyną Chicago's Lietuvių Literatūros Draugijos leidinių Vincas Krėvė Mickėvičius. Knygos kaina \$1.00. Šią knygu turėsite savo namų knygynėlyje, jei užsakytinus adresuosite: NAUJENOS 1739 S. Braisten Street, Chicago 8, Ill.

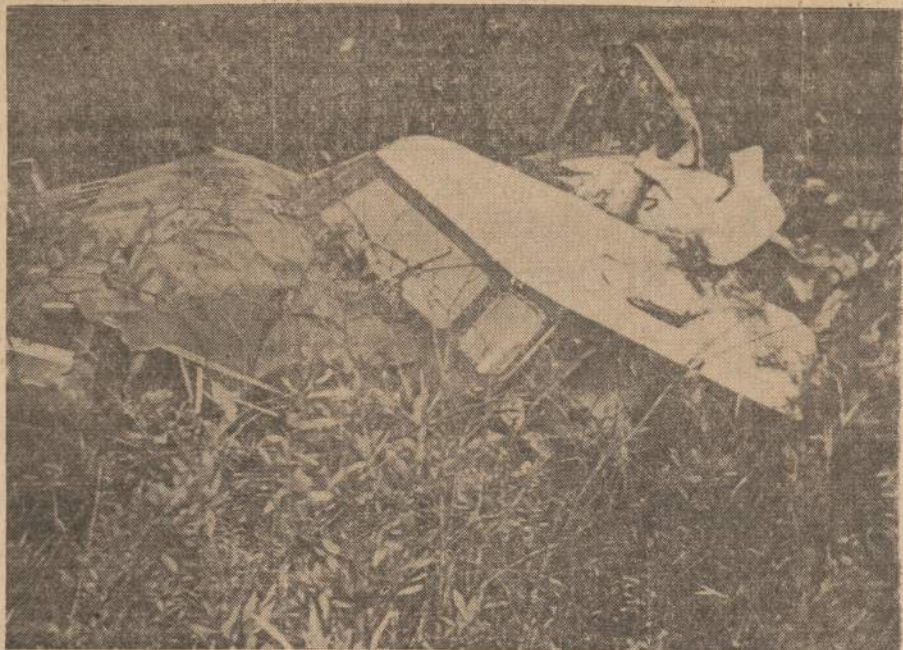
PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL. MONDAY, JANUARY 11, 1960

(Atkelta iš 5-to psl.)

dos krašto, vokiečiams įvygiu- jant 1939 m. kovo 22 d. į Klaipėdą, dar autonominės vokiečių policijos valdininkas P. Lelj is kalėjimo atvedė į Gubernatūrą, iš kur jis buvo pervežtas visiškai laisvėn į Kretingą.

Tai, be rodo, vertinant įvykių visumą, mažas opežodėlis, bet, kaip vėlesni įvykiai rodo, labai charakteringas tuolaikinės Lietuvos "stiprios" valdžios išti- žimui. Juk matome, kad buvo išduotas ne tik eilinis policijos valdininkas, bet paskui rusams — net Skučas ir Povilaitis, pa- tys aukščiausieji, kurių dėka laikėsi režimas. Buvo išduotas ne tik Klaipėdos kraštas, bet po jo ir visa Lietuva.

Kiek 1923 m. sausio 15 d. įvy- kiai sukulia šviesų prisimini- mų, juos seka vėlesni — labai nemalonūs ir negarbingi.

Čia matomas gabalas lėktuvo DC-68, su sprogiu pakelėje iš New Yorko į Miami ir nukritu- sio į balą netoli Bolívia, N. C. Nelaimėje žuvo 29 keleiviai ir 5 įgulos nariai.

GET SIX TROPICAL DELICACIES! Gift-Boxed. Six One-Lb. Jars-Orange • Grapefruits • Guava • Preserves • Marmalades • Chutneys • All Pure Fruits • Heavenly Florida Flavors. ORDER NOW — Send \$3.98 IDEAL GIFT Send prepaid Shipped direct to you or recipient. Dept. A. F. Fabulous Farms, Mandarin, Fla. TRY THESE FOR SIGHS! 8 Half-lb. Jars Tropical Jellies — Orange, Guava, Tangerine, All Pure Fruits — Beautiful Gifts Basket. IDEAL GIFT — ORDER TODAY SEND \$3.98 ppd. (Shipped direct to you or recipient). Dept. A. F., FABULOUS FARMS, MANDARIN, FLORIDA

Siunčiame siuntinius pigesnėmis kainomis, kaip bet kur kitur, pavyzdžiui 6 vyriškų kost. medžiaga su persiuntimu tik \$61.50. Galite ir prie atneštų siuntinių dasipirkti įvairių prekų žemiausiomis kainomis. Be to vaistų siuntimas iš Anglijos kainuoja tris kartus pigiau, negu iš Amerikos. Ateikite ir įsi- tukinsite siuntimo ir prekių pi- gumo. EXPRESS GIFT PAR- CEL CO. ir Liūsės suknelių krautuvė, 3305 So. Halsted St. Telef. LA 3-2021. Nuo 9 iki 6 pirmadienį ir ketvirtadienį iki 9 v. v. A. Kavaliauskas. (Sk.).

ALYVA - ANGLYS SILDYMO SISTEMŲ ĮRENGIMAS IR SUTVARKYMAS SKRUPULINGAI SAŽININGAS PATARNAVIMAS. Galima šaukti kiekvieną metu PROSPECT 6-6677. 24 VALANDŲ TARNYBA. GAPS FUEL CO. 2735 W. 63rd Street — Atstovai: V. Doba ir M. Skrodys

1909 1960 STANDARD FEDERAL Chicago stipriausioji įstaiga Laiminga atėitis priklauso tiems, kurie taupo SAUGIAI dėl jos. Jau virš 51 metų sėkmingai tarnaujame lietuviams. Kodėl neskolinti iš Standard Federal, kurioje daug sutauapsite? DABAR MOKAME VISIEMS TAUPYTOJAMS JUSTIN MACKIEWICH, President JUSTIN MACKIEWICH JR., Manager TURTAS \$75,000,000.00 ATSARGOS \$7,000,000.00

STANDARD FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO 4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32. PHONE: Virginia 7-1141

VALANDOS: Kasdien, įskaitant šėšt. nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 val. vak. Trėč. visai neatsidaro.

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

Elektros darbininkų unija prieš AFL-CIO

Tarptautinės elektros darbininkų brolijos (unijos) lokalas 134 Chicagoje atšaukia savo pa- ramą AFL-CIO politinio auklė- jimo komitetui (COPE). To lo- kalo reikalų vedėjas Michael Ke- medy pasakė, jog 10,000 to lo- kalo narių ketvirtadienį savo susirinkime Chicago stadiume autarė kovoti prieš Landrum-Griffith įstatymą, kad tas įsta- tymas yra "didžiausias vargas, u kokiui kada teko lokalui 134 susidurti" ir kad lokalas yra tiek nusivylęs AFL-CIO politi- nio auklėjimo komitetu, jog at- sisako jam teikti bet kokią pa- ramą. Per praėjusius 6 metus lo- kalas 134 prisidėjęs prie to ko- miteto su daugiau kaip \$64,000 kontribucija, tikėdamas, kad ta AFL-CIO politinė grupė "gins mūsų interesus Washingtonė. Nuo šiol jokių kontribucijų dėl COPE, pasakė Kennedy.

Kennedy sako, kad Landrum-Griffith įstatymas, kuriuo drau- džiamas antrinis boikotas, "mums visiškai atima teisę streikuoti". Jis ypatingai kal- tina senatorių Paul H. Douglas, kviesdamas balsuoti prieš jį 1960 metų rinkimuose. Be to, jis kritikavo ir senatorių Eve- rett M. Dirkseną iš dešimt Cook apskrities kongresmanų, kurie parėmė tą bilij.

Lietuvaičių 4-H klubas

Praeitą šeštadienį iškilmingai įvesdinti gavo čarterius ir įsi- jungė į 45 tokius klubus Chi- cago srityje trylika naujai įs- teigtųjų 4-H klubų, kurių vieno klubo Balladiers visą vadovybę sudaro čekagiškės lietuvišės: Geraldine Ruzgaitis, 4542 South Paulina; Barbara Gedvilas, 4637 South Hermitage; Vanda Gu- dziunas, 4619 South Hermitage. Taip pat per klubų įvedimo ce- remonijas Vanda Gudziunas ir Barbara Gedvilas teikė repor- teriams paaiškinimus apie tų klubų tikslus ir veiklą.

Laikas susirūpinti pajamų mokesčiais

Mokesčių įstaiga (Internal Revenue Service), Chicago apygardos, praneša, kad nau- ja mokesčiams užpildyti for- ma (return Form) 1040W, pagaminta 1959 metų mokes- čiams apskaičiuoti, gali būti vartojama kiekvieno, kurio pajamos susidėjo iš algos ir uždarbio neribotam kiekyje ir iš dividendų arba procentų ne- daugiau kaip \$200. Tokių Formų 1040W vyras ir žmo- na gali užpildyti kartu.

Paprasta Forma 1040A yra tokiems mokesčių mokėto- jiams, kurių metinis uždarbis yra mažiau kaip \$10,000 ir su- sidaro tik iš algos ir uždarbio, kaip pažymėta Formoje W-2, ir ne daugiau kaip \$200 divi- dendų ar procentų. Visi, kas turi neaiškumų, gali gauti spausdintį Docu- ment Nr. 5107, vad. "Filing Your Tax Return", reikia tik paskambinti tel. DE 2-4500 arba kreiptis į vietinę mokes- čių įstaigą, arba prašant laiš- ku: Tax Forms, P. O. Box 743, Chicago 90, Ill.

Ir Chicagoje terlioja

Jau ketvirtą kartą keturių savačių bėgje išmušti langai Anshei Lubavich sinagogoje prie 7424 N. Paulina Street Rabinas Emanuel Halpert sa- ko, kad kiekvienas incidentas buvo praneštas Rogers Parko policijai. Policija pažadėjusi patruliuoti apylinkę, bet žydų kongregacijos nariai sako, kad jie paskutiniu laiku apylinkė- je nematė jokio policijos skva- do. Rabinas pasiskundęs Ro- gers Parko policininkui dėl apsaugos stokos ir tas atsa- kęs: "Eik ir pasisamdyk sarg- ybinį!" Tačiau po praėjo ketvirtadienio incidento, poli- cijos komisyonierius Timothy J. O'Connor įsakė, kad prie sinagogos visą laiką budėtų policininkas. O'Connor pasakė, kad visos sinagogos ir baž- nyčios Chicagoje bus prižiūri- mos. "Tokius dalykus mes greit sustabdysime", pasakė komisyonierius. "Aš įsakiau distriktų kapitonams kiekvie- ną, kas bus pagautas beteri- ojanč bažnyčias, kaltinti griež- čiausiomis priemonėmis".

Hollywoodo specialistų su- rankiotais duomenimis per praėjusius 10 metų popula- riais filmai buvo: 1950 m. — "Visi karaliaus vyrai"; 1951 m. "Viskas apie Jievą"; 1952 m. "Amerikonas Paryžiuje"; 1953 m. "Didžiausias spektaklis pa- saulyje"; 1954 m. "Iš čia į am- žinybę"; 1955 m. "Vandens pafrontėj"; 1956 m. "Marty"; 1957 m. "Aplink pasaulį per 80 dienų"; 1958 m. "Tiltas per upę Kwai" ir 1959 m. "Gigi".

Pasveikink savo draugus per "Naujienas".

TRUMPAI

Anė ir Marta Česna, moti- na ir duktė, abi pasižymėjusios gražiais išsiuvinėjimais, prieš Kalėdas padovanojo vertingus altoriaus rankomis išsiuvinėtus apdangalus Ziono parapijos baž- nyčiai, kurios Tarybos narių jau eilę metų yra Jonas Česna, Anės vyras.

Po Kalėdų Ziono parapijoj buvo surengtas choro, orkestro ir parapijos Jaunimo Ratelio ka- lėdiškas parengimas, kurį savo iniciatyva suruošė parapijos moterų "Ritos" draugijos komi- tetas. Keturius jaunos mer- gaitės gražiai pianinu paskam- bino muzikos dalykėlius, ku- riuos atliko Regina Pilmonaitė, Loreta Jablonskytė, Regina Morkūnaitė, iš Waukegano, ir Raminta Lampsaitytė, kuri įs- pūdingai pasakė B. Brazdžionio eilėrašį. Parapijos Tarybos vardu šventės dalyvius sveikino Jonas Ansysas, o jaunimui ak- tualia tema paskaitą skaitė Vik- toras Karosas. Šventėje daly- vavo daugiau kaip 70 dalyvių ir visa eilė svečių, kurie buvo iš toliau atvykę.

Ieškau Pirmojo Pasaulinio Karo draugų ir draugių, kurie buvo ištremti į Rusiją ir gyve- no Nižnij Novgorode prie Vol- gos lietuvių prieglaudoje (pri- jut). Jei tokių kur yra Kana- doje ar JAV, prašau man para- šyti šiuo adresu: Julė Liauke- vičienė, Box 37, MacGregor, Ma- nitoba, Canada. Manau, kad daug kas iš jūsų prisimena Julė Mokevičiūtę, kur kartu gyve- non Nižnij Novgorode. Būtų įdomu su jaunystės draugais ir draugėmis susirašyti ar ir susi- tikti.

J. Liaukevičienė — Nora Gugienė, taurioji lietuvių, Balso steigėja Chica- goje, šalpos puoselėtoja ir viena iš nuodirdžiausių visuome- nininkių JAV. Balso 57-to skyr. valdybos kviečiama, mie- lai sutiko dalyvauti Roselan- de sausio 17 d. Balso 15-kos metų sukakties paminėjime ir kaip Balso direktorė, gene- ralinė sekretorė centro v-bos, tarti žodį. Po minčių seks meninė dalis ir vėliau šokiai, dainos, žaidimai ir vaišės.

Jūrų skautijos tradic- nis vakaras — puota jūros dugne įvyks š. m. sausio mėn. 30 d. Western Ballroom salė- je. Įdomiai dekoruota salė, puiki muzika, įvairenybės ir jauki atmosfera suteiks gali- mybę visai Chicago lietuvių visuomenei maloniai praleisti šį vakarą.

PARDUODAMA grosernė su namu arba be namo. Geras būgnis. 1038 W. 57th St. GRovehill 6-3647.

LAUNDROMAT — COIN OPERATED • 30 machines. • 7 dryers. • Sacrifice for quick sale. Humboldt 6-1554

HELP WANTED — MALE Darbininkų Reikia AUTO MECHANIKAS Reikalingas mechanikas motoroms tai- syti, turi būti patyręs prie užsienio- tišku mašinu HILLMAN MINKS & JAGUAR Geras atlyginimas, pastovus darbas. SCHMIDT MOTOR SALES, INC. 3527 N. Western Ave.

SITUATION WANTED Ieško Darbo NORECIAU gauti dženitoriaus arba bet koki dalinį darbą. Rašykite Wally Chesner, 4642 S. Washtenaw, Chicago.

HELP WANTED — FEMALE Reikia Darbininkų NURSES SUPERVISORY and STAFF Full or Part Time Immediate openings in all areas and specialties. Excellent benefits. New—316 Bed General Hospital. Own transportation desirable. Apply Monday thru Sunday 9 a. m. to 4 p. m.

LUTHERAN GENERAL HOSPITAL 1775 DEMPSTER ST. PARK RIDGE, ILL. TALcott 5-4434

EXPERIENCED SEWING MACHINE OPERATORS Single Needle Hrs. 8 A. M. to 4:30 P. M. Must Speak English Apply SCHOLL MFG. CO. 213 W. Schiller

MAIDS Full or Part Time New—316 Bed General Hospital. EXCELLENT BENEFITS ADVANCEMENT OPPORTUNITIES Own transportation desirable. Apply Monday thru Sunday 9 a. m. to 4 p. m.

LUTHERAN GENERAL HOSPITAL 1775 DEMPSTER ST. PARK RIDGE, ILL. TALcott 5-4434

GIRL or WOMAN To work for near Loop Meat Packing Company. Must be experienced in operation of NCR—300 machines and comptometer. Company benefits, 5 day, 40 hours week. Paid holidays and vacations. Convenient transportation.

Apply in person. Monday through Friday. Bert Packing Co. 176 N. GREEN ST. or call MO 6-0622.

DIRBTUVES DARBAS Moterys lengvam, švariam dirbtuvės darbu. Viena dieninė pamaina. Nereikalingas patyrimas. Geras susisiekinimas.

GAYLORD PRODUCTS, INC. 1918 PRAIRIE AVE.

RENTING IN GENERAL Nuomos NEMOKAMA PATARNAVIMAS ĮSINUOMAVIMUI Turime laukiančiųjų sąrašą. Greitam patarnavimui skambinti PROSPECT 8-2233 BELL - VARPAS 6455 So. Kedzie Ave.

REIKALINGI APARTAMENTAI TURIME geras nuomininkus. Sa- vininkams nereikia nieko mokėti. Te- lefonuoti bet kada. Noel Realty Co., 6001 S. Kedzie. PROSPECT 8-5353

ISNUOMUOJAMAS 5 kambarių bu- taitas, naujai atremontuotas Marquette Park apylinkėje. AL 2-9408 arba PR 8-1579.

BUSINESS CHANCES Biznio Progos DEL SVEIKATOS skubiai parduoda- ma gera bizni daranti taverna su vi- sais įrengimais. Prieš fabriką, gera vieta. Dėl kainos susitarsim. Telefo- nuoti Portsmouth 7-9810.

PARDUODAMA grosernė su namu arba be namo. Geras būgnis. 1038 W. 57th St. GRovehill 6-3647.

LAUNDROMAT — COIN OPERATED • 30 machines. • 7 dryers. • Sacrifice for quick sale. Humboldt 6-1554

"NAUJIENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS

REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė — Pardavimui

Paskolos, perkant namus, daromos mėnesiniai išmokėjimais. Dėl visų informacijų, kreipkitės į

MUTUAL FEDERAL SAVINGS JOHN J. KAZANAUSKAS, prezidentas 2202 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

PALIKIMAS — kaina nuderėtai Gage Pk. 2 butų mūr.—5 ir 6 kamb., 2 ir 3 mieg. Naujas šildymas karštu vandeniu alyva. 2 autom. garažas. ROBU VALYKLA — Cleaners — 2 kamb. patalpa geroje Marquette Pk. vietoje. Tik \$450. STIPRUS, mūrinis, gražiai dekoruo- tas namas Lietuviškoje kolonijoje. Alyvos karšto vandens šildymas. 2x4 ir 2x3. Mėn. pajamų \$425. 2-ju auto garažas. \$29,000. MCR, maisto krautuvė su 2 kamb. ir dar 4 kamb. butas. Šildymas alyva karštu vandeniu. 2 auto garažas. Pa- jamų \$202 mėn. Kaina \$16,500. TAVERNA — Liquor Store su 2 aukštu mūr. namu Lietuviškoje kolonijoje. Metinių pajamų apie \$100,000 ir savininkui 6 kamb. butas. \$45,000. 3 LOTAI krūvoje (po 25 pėdas). Kampas ant didelės biznio gatvės arti Marquette Parko. BEVERLY HILLS puikus, stilingas, moderniškas 2 aukštu mūr. apartmen- tinis namas. 10 butų po 3½ kamb. Metinių pajamų \$18,300. Išlaidų tik \$4,670. Apžiūrėkite ir įvertinkite! 10 AKRU ūkis. 6 kamb. gyv. namas, daržinė, dvig. garažas ir kiti ūkio pa- statai. Traktorius ir visi irankiai žė- mei dirbti. Didelis vaisių sodas. Prie US 12 plento, apie 2 mylios nuo Michi- gan ežero ir 75 myl. nuo Chicago. MODERNISKAS, gražus ir didelis 7 kamb. ranch tipo namas netoli 79-os ir Pulaski. Karšto vandens gazo šil- ima. 50 pėdų sklypas. TIEŲUOJAU! gailė keltis ir gyventi! Tuščias 6 kamb. mūr. bungalow prie

P. LEONAS REAL ESTATE 2735 WEST 71st STREET Visi telefonai: WA1brook 5-6015

MARQUETTE PARK CENTRE NAUJIEMS METAMS luxus naujas mūrinis 2 aukštu namas. Puiki mo- dernai statyba, 2 dideli butai. Prašom apžiūrėti. 4 BUTŲ mūras, 2 po 5, 2 po 4. Apie \$6,000 nuomos. Kaina \$54,500. 5 KAMB. MCR bungalow ir porčiai. 2 auto garažas. \$16,500. MOR. REZIDENCJA ant 40 pėdų sklypo, tvarkingas 5 kamb. 12 metu namas, yra garažas. Vertas \$17,500. NAUJAS MODERNUS 5½ kamb. mūras, šildymas gazu. \$18,700. 2 AUKSTŲ MŪRAS, 3 butai, nau- jas šildymas alyva, garažas. \$23,700.

K. VALDIS REAL ESTATE 2655 W. 69th Street — RE 7-7200 ar RE 7-8534

1½ AUKSTO mūrinis, 5 ir 2 kamb., šildymas alyva, garažas. Apie 59th ir Washtenaw Ave. Tik \$18,900.

2 BUTŲ medinis, 5 ir 5 kamb., šildy- mas gazu, garažas. Brighton Parke. Tik \$13,900.

8 butų mūrinis, 53 pėdų sklypas, alu- minium langai, Marquette Parke. Tik \$69,000.

2 aukštu namas, 5 ir 6 kamb. Platus sklypas, alyva karšto vandens šildy- mas. Garažas. Apie 63rd ir Fedzie. Tik \$19,900.

\$190.00 pajamų ir savininkui butas. Pusantro aukšto mūrinis, 8 kamb., 4 miegamieji ir 5 kamb. butas. Karštu vandeniu šildymas. Gage Pk. \$25,900.

BELL - VARPAS REAL ESTATE General Insurance — Notary Public 6455 SO. KEDZIE AVENUE PROSPECT 8-2233

BRIGHTON PARKE Medinis, 4 butai po 2½ kambarius, sklypas. Tik \$13,000. Mūrinis, 2 po 5 ir 3 kamb. sklepe. Centr. šildymas, garažas, platus skly- pas. Gražūs butai. Mūrinis 5 kamb. bungalow ir 3 kamb. sklepe. Apsauga nuo potvynio, centr. šildymas, mūrinis garažas. GAGE PARKE Mūrinis, 2 butai, 4 ir 3 kamb. Centr. šildymas, mūr. garažas. Dideli butai. Mūrinis bungalow, 3 butai: 4-3-3 kamb. Centr. šildymas, garažas, 37 pė- dų sklypas. \$21,000. MARQUETTE PARKE Mūrinis naujas 1½ aukšto, 5 ir 3 kamb. Labai gera vieta. Mūrinis, 10 butų po 3 kamb. Geros pajamos, labai gera vieta.

ŠIMAITIS REALTY INSURANCE, NOTARY PUBLIC 2737 W. 43rd STREET CL 4-2390

BEVEIK NAUJAS, 2 mieg. bungalo- v, 2 bloki nuo mūsų įstaigos. Ga- razai, 35 pd. lotas, "Cyclon" tvora, "air-conditioned" visame name, kai- naves \$700, puikiai įrengtas rūsys, alum. langai ir durys. Bargenas už \$21,800.

MŪRINIS, 6 kamb. priešais parką, naujas šildymas, garažai. \$17,700. MŪRINIS, 2x6, arti mūsų įstaigos, vertas daugiau negu \$28,500.

Norite pigiai ir gerai? Mes turime. MARQUETTELAND REAL ESTATE 2517 W. 69th St. PR 6-0956

PERKAME, parduodame, mainome įvairaus dydžio namus visur. Pardu- piname paskolą, visokeriojo apradu- dą, veikia notariatas.

NORVILA Real Estate and Builders 2658 West 59th St. PROSPECT 8-5454

REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė — Pardavimui

Paskolos, perkant namus, daromos mėnesiniai išmokėjimais. Dėl visų informacijų, kreipkitės į

MUTUAL FEDERAL SAVINGS JOHN J. KAZANAUSKAS, prezidentas 2202 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

moikyklų - bažnyčių - susisiekimo Mar- quette Pk. Nupirksit už rimtą pasiū- lymą. 4 BUTŲ po 4 kamb. (po 2 mieg.) mūr. namas Ciceroje. Alyvos šildy- mas. \$18,000. BRIGHTON PK. mūr.: 6, 4 ir 3 kamb. Šildymas karštu vandeniu sto- keriu. Dvigubas garažas. 35 pd. skly- pas. \$26,500. DU NAMAI: Mūr. 6 butų, med.— 2 butų. Metinių pajamų \$7,170. Gera vieta. Kaina neaukšta. MCR. 3 BUTŲ Marquette Pk.: 6, 5 ir 3 kamb. Šildymas karštu vandeniu gazu. 2 auto garažas. Pajamų \$165 ir savininkui 6 kamb. butas. \$30,500. BE DIDESNIU PINIGU ir pastangu Jūs galite įsigyti šiuos geras namus su patogumais, gerose vietose, prie gero susisiekimo: 1. Marquette Pk. aptvarkytas med. 5 kamb. butas apacioje ir 3 kamb. butas viršuje; autom. šildymas anglimis; 2 auto garažas. \$15,500; 2. Brighton Pk. 6 kamb. su 3 kamb. butu rūšyje. Alyvos karštu vandeniu šildymas. 2 auto garažas. \$14,500; 3. Labai gražiai pertvarkytas per- statytas med. namas. Apacioje 4 kam- bu, visais moderniais įrengimais ir dar 2 gražūs miegami viršuje. Rūšyje jaukus 2 kamb. butelis su atskiru įėjimu. Gazo šildymas. Sausas, šviesus, jaukus. Tik \$12,750. DIDESNĖI SEDMAI pajamų namas Brighton Pk. 2x5 ir 6 kamb. \$15,500. 50 PĖDŲ sklypas-lotas Marquette Pk. netoli parko. Tik \$11,000.

P. LEONAS REAL ESTATE 2735 WEST 71st STREET Visi telefonai: WA1brook 5-6015

APARTAMENTINIS mūras, visi gražūs butai, virš \$16,000 nuomos. Vertas pirkti. Apie \$40,000 inasas. 2 AUKSTŲ mūrinis, modernūs 5 ir 6 kamb. butai, garažas. \$31,900. 8 KAMB. luxus mūrinis ant pla- taus sklypo, su garažu. \$26,400. PRIZIŪRĖTAS mūrinis didelis bun- galov su garažu. \$20,400. MŪRINIS, 3 butai ir biznio patal- pos, centrinis šildymas, garažas. \$31- 800. PAJAMŲ BUNGALOV, 2 butai, šil- dymas gazu, garažas. \$21,800. VIENU MIETU mūrinis, 2 butai, 2 šilimo sistemoms, visada sausas rū- sy, platus sklypas, garažas. \$41,200.

K. VALDIS REAL ESTATE 2655 W. 69th Street — RE 7-7200 ar RE 7-8534

REAL ESTATE - INSURANCE NORKUS & ASSOCIATES 2405 West 51st St. WA 5-5030 Vak.: PROSPECT 8-5579 Uždaryta trečiadieni.

GERA PAJAMŲ NUOSAVYBĖ — 4 butai, 6, 4 ir 2-2 furnished. Didelis namas, naujai alumn. apkaltas, daug priedų. Pajamų \$270 mėnesiui. Reik- ia matyti, kad įvertinus. Arti Vistat- ion parapijos, Savininkas. \$13,500. Hudson 7-0133.

Gerai pajamas duodanti nuosavybė 6 apartamentų mūras 6 po 4-riš Arti krautuviu. 61-ma ir Union. Priemama kaina. Skambinti TR 3-1450

APYLINKIJE 31-mos ir Troy. Imo- tėti \$800. Galima tuojau užimti isa 1½ aukšto, 3 butai 1-5, 1-4, 1-3. Atskirai šildomi. Nauji elektros lai- lai. Kai kur yra virtuvės pečiai ir aldytuvai. Kaina \$10,900, mokant po 100 į mėnesį. WM. HEFTEL CO. ANdover 3-1950

CLEARWATER, FLORIDA, SALE OR RENT Furnished 2 bedroom — Florida room. Near bay, bus, stores. All furnished — Move-in at once. Call Sheldrake 3-4097, or Sheldrake 3-1826 or write 316 Princess St., Clearwater, Florida.

\$300 PAJAMŲ į mėnesį. Mūrinis 5 buto namas: 3x4, 1x3, 2x2 kamb. Ga- so šildymas. Pilnas beismontas. Tik su \$190, \$22,800 arba siūlykite. \$4,500 imokėti. 25 ir Troy St. apylinkėje. SVOBODA Realtor, 3739 W. 26, LA 1-7038.

MISCELLANEOUS Įvairūs Dalykai NEBRANGIAI TAISOME alyvos, gazo, anglių furnasus, stoke- rius ir visus šilimo sistemas. Ika- niavimas veiktai. Darbas garantuotas. ALEKSANDRAS GERULIS 3625 West 64th Place Reliance 5-2541

CONTRACTORS - BUILDERS Namų Statytojai ir Taisytojai JEI NORITE PIRKTI NAMĄ, tai pasitarkite su kontraktorium. Tu- rime keletą naujų namų. Jei nepa- tiks, tai mes pastatysime pagal Jūsų užsakymą. Telefonuokite arba kreipkitės asmeniškai pas BORCHERT and JUSTICE 11854 So. Longwood Drive Chicago 43, Illinois Tel.: EVerly 3-1739

GENERAL CONTRACTOR Nauji namai ir garažai, senų namų stogai, karnaliai, perčiai ir langai. Ce- mento ir mūro darbai, pleisteravimas, dažymas, tile dėjimas ir kita. LIUDAS TAUJENIS 2609 West 69th Street PROSPECT 6-4624 ar HEEmlock 4-5848

6 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — MONDAY, JANUARY 11, 1960